

Lokalförsörjningsplan

2023-2032

Antagen av Kommunfullmäktige 2022-11-07 § 185

TRANÅS
KOMMUN

Innehållsförteckning

1. Inledning	2
1.1 Bakgrund och organisation	2
1.2 Syfte.....	2
1.3 Mål.....	2
1.4 Arbetsprocess för lokalprojekt	3
1.5 Styrdokument	3
2. Befolkningsprognoser	4
3. Lokalkostnader	5
4. Barn-och utbildningsnämnden	7
4.1. Barnomsorg.....	7
4.2 Grundskolor	12
4.3 Gymnasieskolan.....	16
4.4 Övriga skolor och särskilda undervisningsgrupper	17
5. Socialnämnden	18
5.1 Lokaler och hyreskostnader	18
5.2 Verksamhetens utveckling och framtida lokalbehov	20
6. Teknik- och griftegårdsnämnden	23
6.1 Verksamhetslokaler inom teknik- och griftegårdsnämnden, exklusive kostavdelningen	23
6.2 Verksamhetslokaler inom kostavdelningen	27
6.3 Slutsatser och förslag till åtgärder.....	31
6.4 Konsekvensanalys.....	32
7. Kultur-och fritidsnämnden	33
7.1 Lokaler	33
7.2 Planerade och pågående förändringar i lokalbeståndet	34
7.3 Slutsatser och förslag till åtgärder.....	34
5. Kommunstyrelsen	35
Bilaga 1	38
Bilaga 2	40

1. Inledning

1.1 Bakgrund och organisation

För att tydliggöra att det är kommunen som ansvarar för sin lokalförsörjning ligger ansvaret för den kommunövergripande lokalgruppen sedan hösten 2018 hos kommunen. Lokalgruppen består av kommundirektör, ekonomichef, lokalstrateg, Vd:n för AB Tranås bostäder, samt respektive chef för Barn-och utbildningsförvaltningen, Socialförvaltningen, Samhällsbyggnadsförvaltningen, HR-och arbetsmarknadsförvaltningen samt Kultur-och fritidsförvaltningen. Lokalgruppen hanterar strategiska lokalfrågor som är förvaltningsövergripande eller av principiell art. Gruppen ansvarar också för att ta fram en lokalförsörjningsplan. Varje förvaltning har sedan hösten 2020 även en operativ och en strategisk lokalgrupp som hanterar förvaltningens interna lokalfrågor tillsammans med lokalstrateg och olika representanter från AB Tranås bostäder.

Arbetet med lokalförsörjningsplanen ska samordnas med budgetprocessen och revideras årligen. Årets lokalförsörjningsplan är således en revidering av Lokalförsörjningsplan 2021-2032, som antogs av Kommunfullmäktige 2020-11-01 § 162.

1.2 Syfte

Syftet med lokalförsörjningsplanen är att tillsammans sätta kommunens intressen högre än varje enskild nämnds/förvaltnings intresse för att skapa största möjliga kommunnytta. På så vis skapas förutsättningar för att hålla nere kostnaderna och få en tydligare prioritering, bättre samordning och långsiktigare planering av lokalförsörjningen. Lokalgruppen ska verka för att skapa balans mellan tillgång och behov av lokaler. Samordning av lokaler mellan förvaltningarna är en viktig fråga som gruppen har till uppgift att prioritera för att uppnå samordningsvinster och hålla nere kostnaderna.

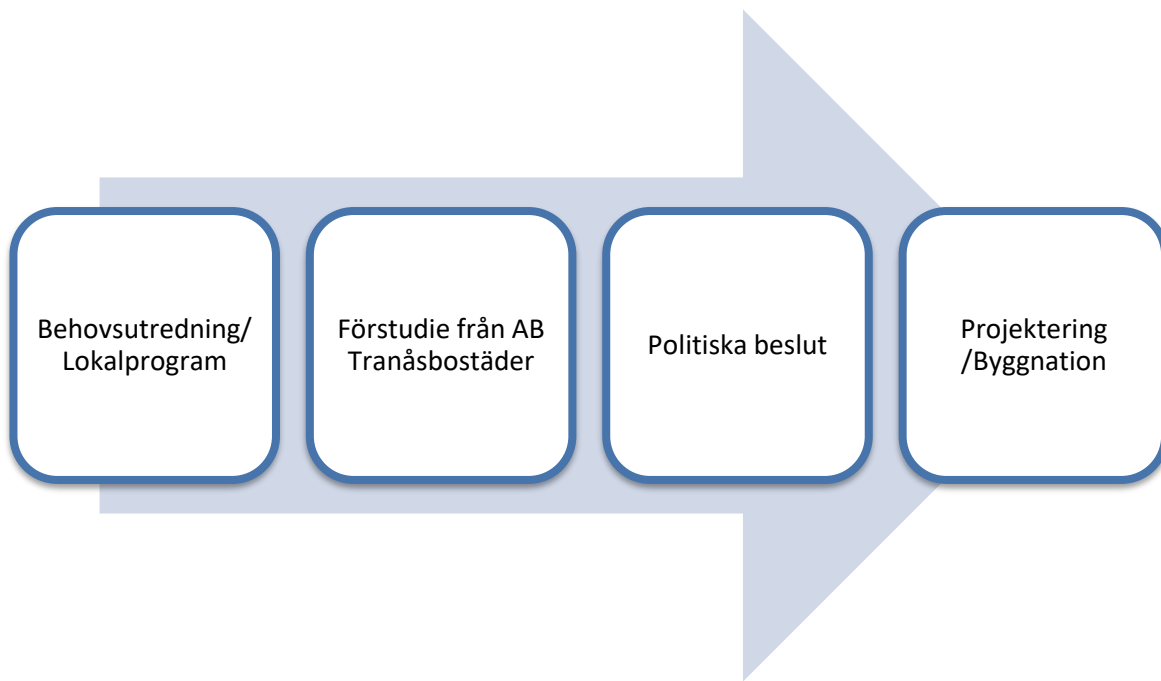
1.3 Mål

Den övergripande målsättningen med arbetet är att lokalanvändningen och lokalförsörjningsplanen ska ske i nära samverkan mellan berörda parter, samt planeras och verkställas med fokus på den gemensamma kommunnyttan. På så sätt ska felprioriteringar och ad hoc lösningar lättare kunna undvikas i framtiden.

Planen ska ge en god överblick och sammanfattning av behovsutredningar, förstudier, analyser, prognoser, prioriteringar samt beslutade och planerade åtgärder. Strategiska projekt som ligger längre fram i tidslinjen måste stämma överrens med gällande översiktsplan. Planen ska också hjälpa kommunen att i god tid se till att eventuella markförvärv och detaljplaner för tilltänkta projekt ligger i fas med tidsplanen.

1.4 Arbetsprocess för lokalprojekt

Figuren nedan beskriver kortfattat arbetsprocessen för lokalprojekt. Den är tänkt som en hjälp att förstå var i processen de olika projekten befinner sig. Flertalet av projekten återfinns i de två första rutorna.

Figur 1: Arbetsprocess för lokalprojekt

Kommunen ska sträva efter att genom AB Tranås bostäder äga de fastigheter som behövs för att bedriva de olika verksamheterna. I de fall där kommunen hyr av externa hyresvärdar ska AB Tranås bostäder vara kommunens sakkunnige och hjälpa till så att avtalet blir juridiskt korrekt och kostnadseffektivt. Både interna och externa avtal ska undertecknas enligt delegationsordningen och sedan arkiveras på Tillväxtavdelningen. Uppsägningar av kontrakt likaså.

1.5 Styrdokument

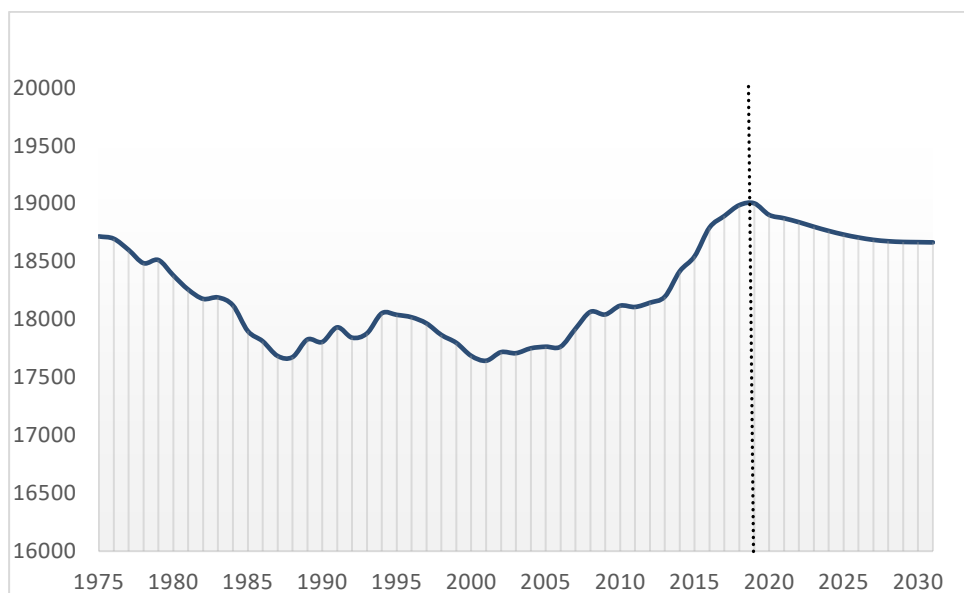
Strategi för hållbar utveckling 2020-2023

Kommunvisionen – Tranås år 2040

Översiktsplan

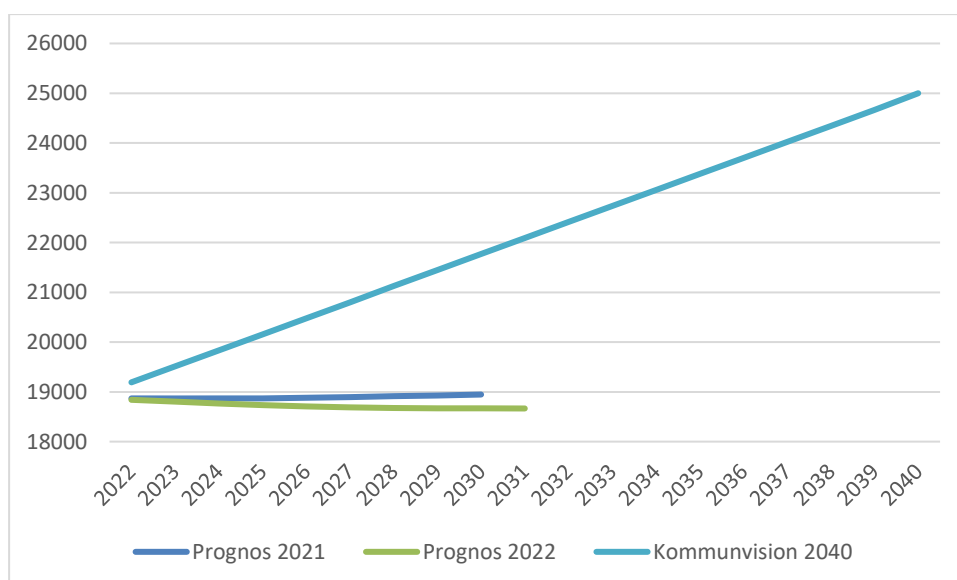
Bostadsförsörjningsprogram

2. Befolkningsprognoser

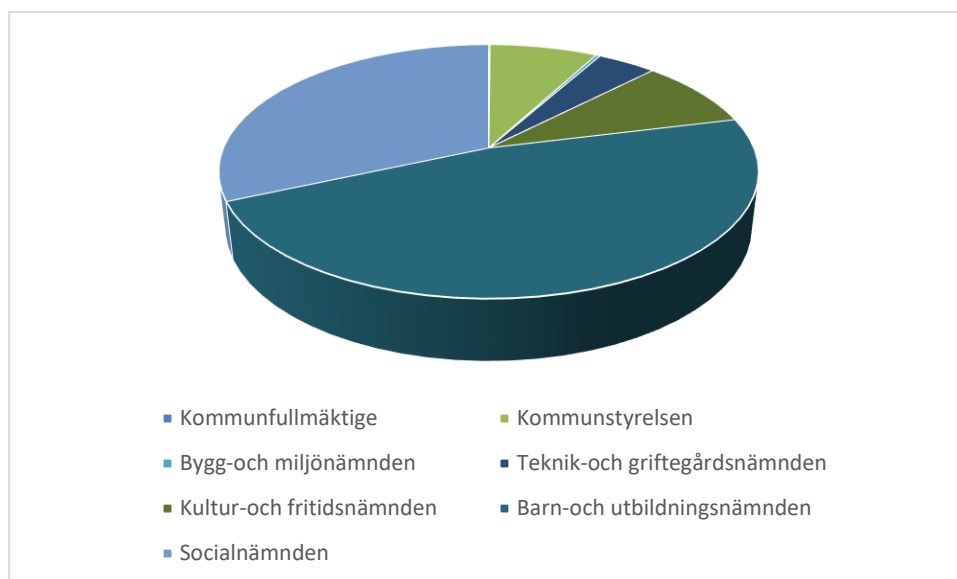
Figur 2: Folkmängd vid året slut 1975-2021 samt prognos från SCB år 2022-2031.

Grafen visar befolkningsutvecklingen i Tranås kommun sedan år 1975 med en prognos fram till år 2031. Statistiska Centralbyrån har valt att justera ned prognosmodellen från och med år 2021 då man bland annat räknar med minskad invandring. Vad som på ett drastiskt vis skulle kunna påverka befolkningsutvecklingen framöver är om Tranås får en station för höghastighetståg. Detta skulle göra kommunen fullständigt integrerad med både Jönköpings och Linköpings arbetsmarknader. Kommunvisionen bör ses ur denna synvinkel. Utan ett stationsläge kan utvecklingen förväntas bli betydligt blygsammare. Översiktsplanen tar höjd för att det finns tillräckliga markområden avsedda för att klara denna tillväxt. Planering av bostäder, service och infrastruktur behöver ske med ett långsiktigt perspektiv som säkerställer en positiv tillväxt i kommunen. Grafen nedan visar skillnaden mellan Kommunens vision och SCB:s prognoser. Lokalförsörjningsplanen använder SCB:s prognoser som underlag för olika kapacitetsberäkningar men ska också förhålla sig till Kommunvision-2040.

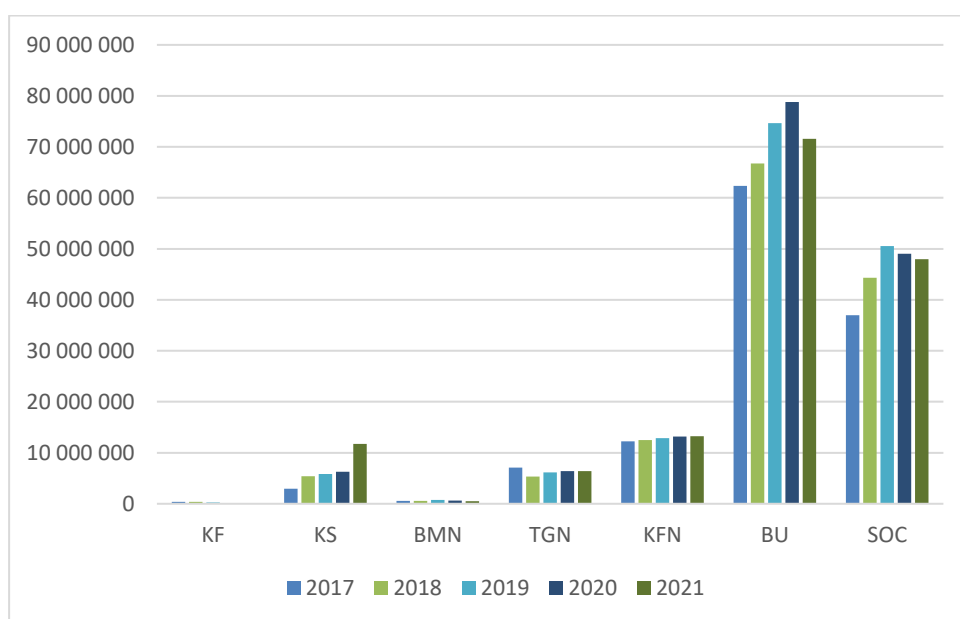
Figur 3: Prognoser från SCB samt Kommunvision-2040.

3. Lokalkostnader

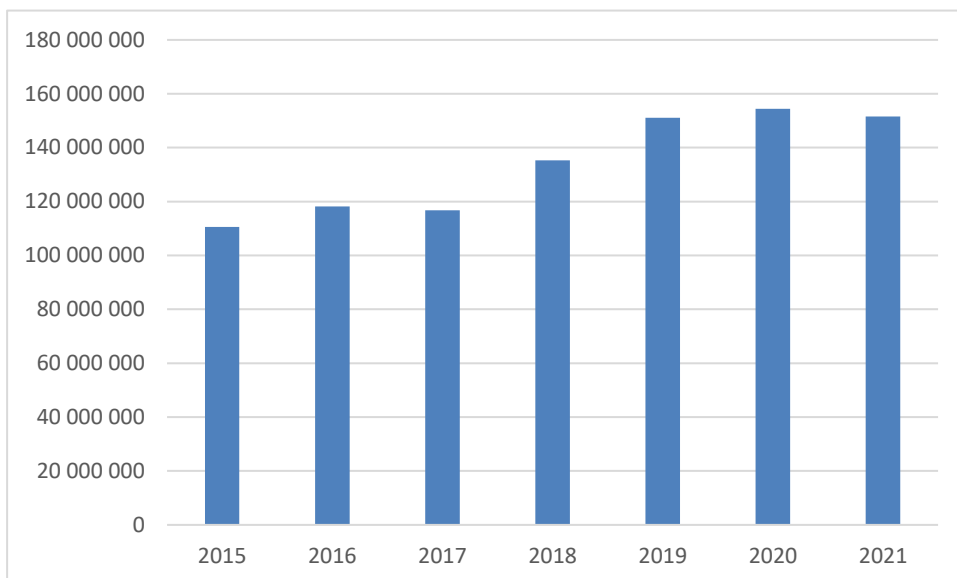
Figur 4: Procentuell fördelning av lokalkostnader i Tranås Kommun. (Inklusive internhyror)

Tranås kommun betalar ca 152 mkr årligen i hyror för lokaler som används inom de olika verksamheterna. Av dessa står Barn-och utbildningsnämnden för nästan hälften av kostnaderna. Det saknas alltså permanenta skolplatser och kommunens tillväxt under de senaste åren sätter ytterligare press på redan hårt utnyttjade skollokaler, samt tillfälliga lösningar i form av moduler och externa lokaler. Socialförvaltningen, som har den näst största procentuella utgiften, brottas med platsbrist samt undermåliga och eftersatta lokaler för sina olika verksamhetsområden. Målsättningen framöver är att kommunen, genom den nya lokalgruppen, ska verka för att tillhandahålla ändamålsenliga lokaler på ett kostnadseffektivt sätt. Detta kan bland annat ske genom att fokusera på att få ner kostnader i nybyggnation, effektivare utnyttjande av befintliga lokaler samt god framförhållning.

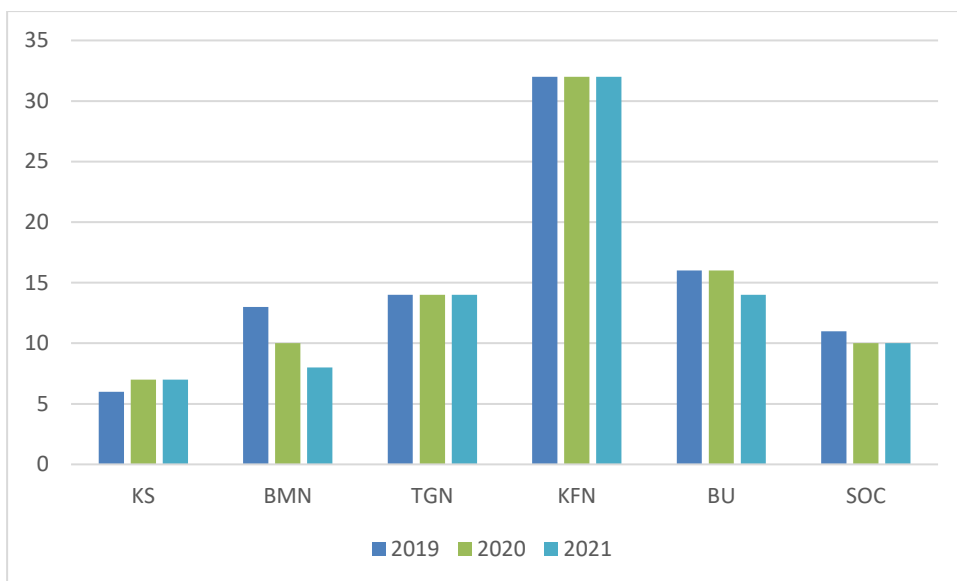

Figur 5: Kommunens lokalkostnader för lokaler för respektive nämnd 2017-2021. (Inklusive internhyror)

HR-och Arbetsmarkandsförvaltningen står för den ökade kostanden av lokaler för Kommunstyrelsen. Barn-och utbildningsnämnden har minskat sina kostnader med motsvarande belopp.

Figur 6: Kommunens totala lokalkostnader.
(Inklusive internhyror)

Figur 7: Andel i procent av den totala budgeten som används till lokalhyror.
(Inklusive internhyror)

4. Barn- och utbildningsnämnden

Barn- och utbildningsförvaltningen är kommunens största förvaltning med en rambudget på ca 497 miljoner kronor. Lokalkostnaderna motsvarar ca 72 mkr/år dvs. ca 14 % av den totala budgeten.

4.1 Barnomsorg

4.1.1 Lokaler och lokalkostnader

Det finns 11 stycken kommunala förskolor varav 10 stycken ligger i Tranås tätort. Sommens förskola är den enda kommunala förskolan som ligger utanför tätorten.

Kommunala förskolor	Max antal platser år 2022-2023	Max antal platser från år 2024	Lokalyta (kvm)	Årshyra (Mkr)	Kr/kvm	Kvm/barn	Lokalkostnad/barn (kr)
Bergets förskola	48	0***					
Hagadals förskola	77	77	970	2,3	2400	13	30 000
Junkaremålens förskola	54	54	543	0,4	700	10	7 500
Kungsparkens förskola	64**	120	2000*	2,7	1400	17	22 500
Mostugans förskola	55	55	543	1,2	2200	10	22 000
Nötskrikans förskola	104	104	2300	5,4	2 300	22	52 000
Skogsgläntans förskola	114	114	1932	3,7	1900	17	32 500
Sommens förskola	52	52	530*	0,9	1700	10	17 500
Tallbackens förskola	76	76	1571	2,1	1300	21	27 500
Åsvallehults förskola	54	54	670	1,4	2100	12	26 000
Ängaryds förskola	78	78	1037	1,7	1600	13	22 000
Totalt/genomsnitt	776	784	12 096	21,8	1800	15	26 000

Figur 8: Nyckeltal för kommunala förskolor

*Uppskattad area då avtal saknas.

** Kungsparkens fsk kommer minska från 90 till 64 platser under byggnationen. Efter färdigställande kommer max antalet platser uppgå till 120

*** Bergets förskola läggs ner vid årsskiftet 2023/2024

Kungsparkens förskola kommer efter beslut från AB Tranås bostäder ersättas med en nybyggd förskola på grund av den höga saneringskostnaden. Den nya förskolan kommer kunna ta emot upp till 120 barn enligt samma förutsättningar som det tidigare ombyggnadsprojektet. Efter inflytt kommer verksamheten på Bergets förskola att läggas ner. Under byggperioden kommer Kungsparkens förskola kunna erbjuda 64 platser.

Gäddans förskola är en särskild verksamhet för barn med stora funktionsvariationer med plats för ca 8 barn. Verksamheten har egna lokaler i Nötskrikans förskola.

Privata förskolor	Max antal platser	Lokalyta	Lokalyta/barn
Enebackens förskola	46	404	9
Lukas förskola	44	300	7
Mariagårdens förskola	40	400	10
Linnéagårdens förskola	22	295	13
Änglagårdens förskola	22	631	29
Totalt/genomsnitt	174		16

Figur 9: Antal platser inom privata förskolor

Det finns fem stycken privata förskolor varav tre stycken ligger i Tranås tätort och två stycken utanför; Linnéagårdens förskola i Linderås och Änglagårdens förskola i Adelöv.

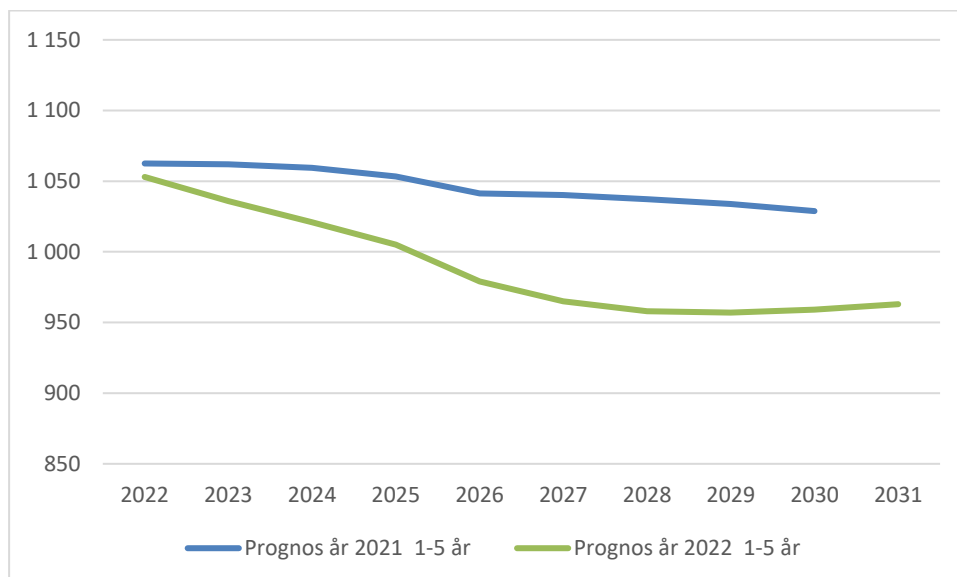
Pedagogisk omsorg	Antal	Antal platser
Kommunala dagbarnvårdare	5	30
Summa	5	30

Figur 10: Antal platser inom Pedagogisk omsorg

Det finns fem kommunala dagbarnvårdare varav tre i Tranås tätort, en i Gripenberg och en i Adelöv.

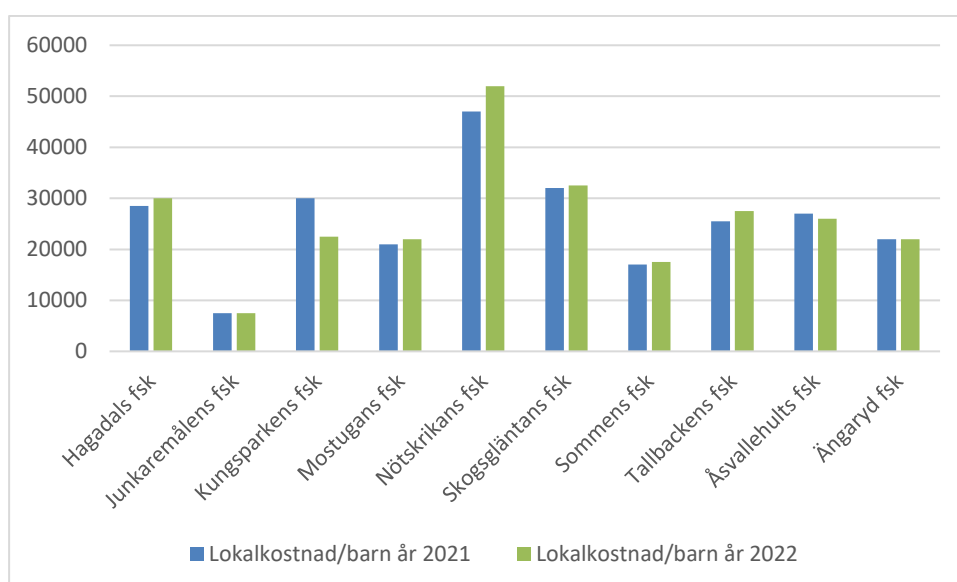
Barnomsorg	Antal	Antal platser
Kommunala förskolor	11	784
Privata förskolor	5	174
Pedagogisk omsorg	5	30
Totalt	21	988

Figur 11: Totalt antal barnomsorgsplatser. Efter ombyggnation av Kungsparkens förskola

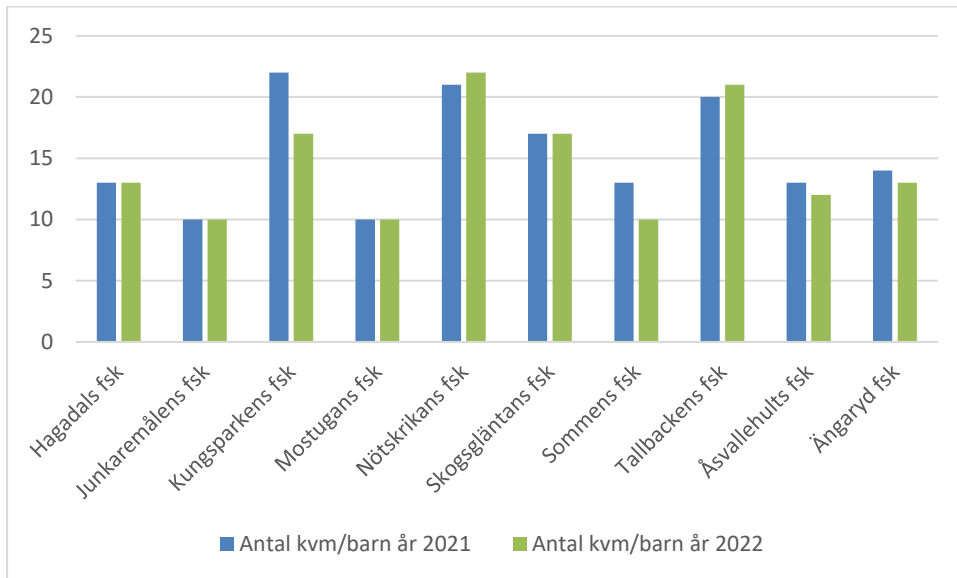
Figur 12: Befolkningsprognos för år 2021 och år 2022

Antalet barn i förskoleålder förväntas på sikt minska jämfört med förra årets prognos.

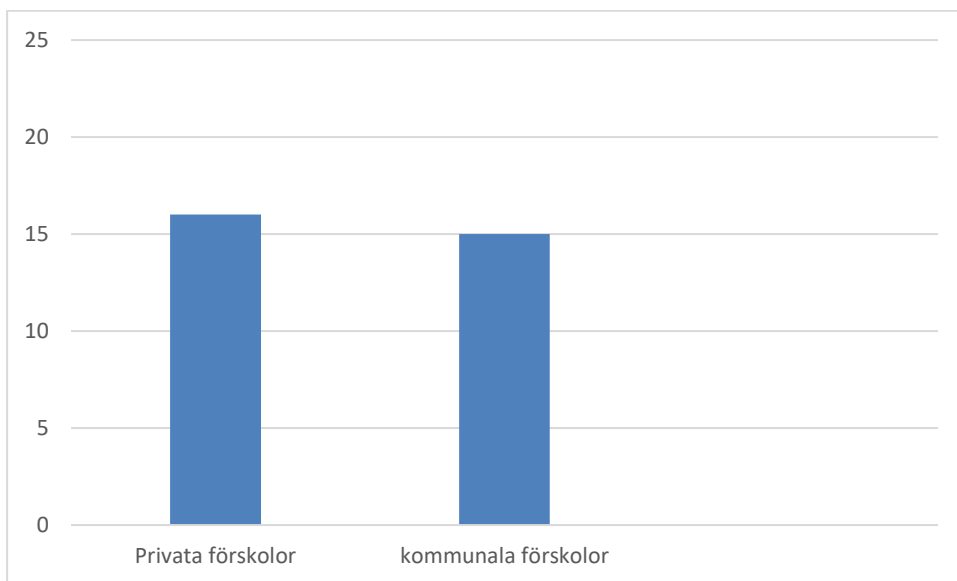

Figur 13: Lokalkostnad per barn för kommunala förskolor.

Nötskrikans förskola har enligt figur 13 högst lokalkostnad/barn. Detta beror dels på en högre byggkostnad samt att avdelningen Nattis, som skulle erbjuda barnomsorg för nattarbetande föräldrar, inte har kunnat öppna så som planerat. Max antalet barn har minskat från 112 barn år 2021 till 104 barn år 2022. Det påverkar lokalkostnaden per barn som därmed ökar.

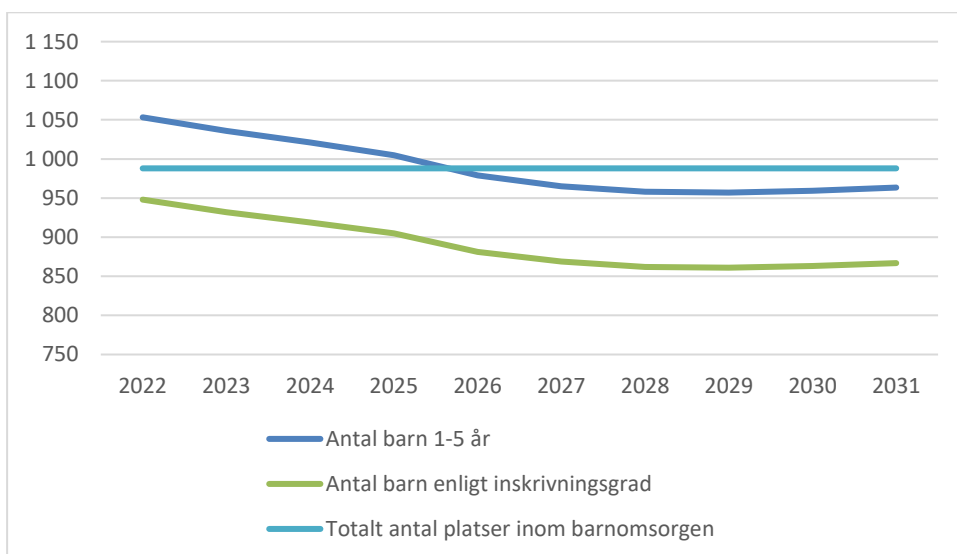

Figur 14: Antal kvadratmeter per barn kommunala förskolor

Figur 15: Antal kvadratmeter per barn kommunala förskolor och privata förskolor

Medelvärdet för antal kvadratmeter per barn inom de privata och kommunala förskolorna ligger väldigt nära varandra.

Figur 16: Prognos över antalet barnomsorgsplatser.

Tillagningskök för kommunala förskolor

Samtliga kommunala förskolor har välutrustade tillagningskök. Köket är en central del i förskolan och kocken samarbetar med pedagogerna. Måltiden är en del av det pedagogiska arbetet och vävs in i tex projektarbeten. Det finns även ett målmedvetet arbete med hållbar utveckling genom att minska matsvinn, miljömedvetna inköp och att anpassa matsedeln efter säsong.

4.1.2 Verksamhetens utveckling och framtida lokalbehov

Enligt prognosen över antal barn enligt inskrivningsgrad (figur 16) gör förvaltningen bedömningen att det råder ett överskott mellan tillgång och efterfrågan på barnomsorgsplatser inom de kommande 10 åren. Detaljplanelagd mark för att bygga ny förskola finns avsatt inom samma fastighet som den kommande Granelundsskolan. Avsatt mark för förskoleverksamhet finns även på det nya området uppe i Tostås. Dessa två områden kan på kort sikt generera en stort antal barn enligt Kommunens tillväxtmål för 30-50 åringar.

Aktivt placeringsarbete och flexibel organisation

Förvaltningen har numera ett aktivt placeringsarbete där man följer efterfrågan av platser på de olika förskolorna och anpassar personalen därefter. Det innebär att personalbehovet anpassas efter antalet barn på ett mer effektivt sätt än tidigare och att garantiförskolorna därför har kunnat avvecklas.

4.1.3 Slutsatser och förslag till åtgärder

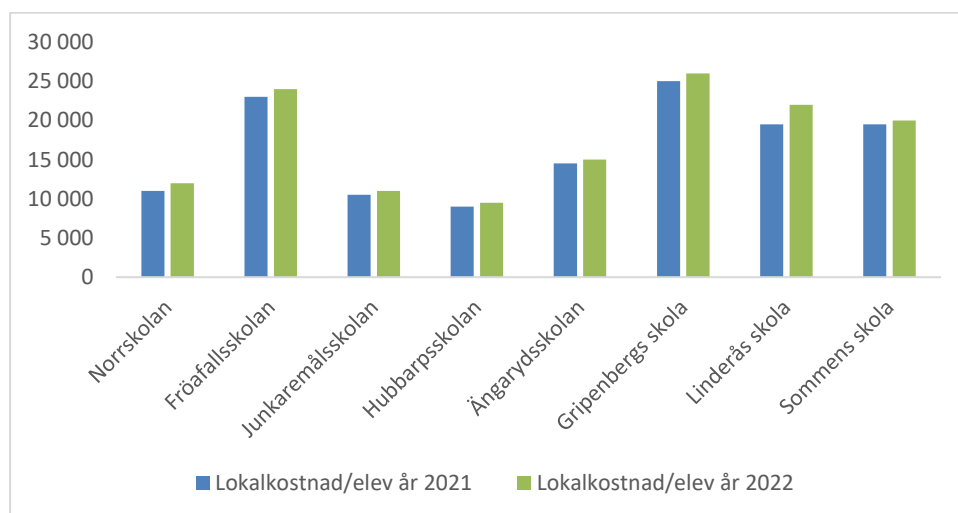
Det finns en viss överetablering av förskolor i de södra delarna av Tranås. Kungsparkens förskola, som ligger i den norra delen av staden, kommer efter beslut från AB Tranås bostäder att ersättas med en nybyggd förskola. Arbetet påbörjas under ht-22 och verksamheten har flyttat till evakueringslokaler. Kungsparkens förskola kommer att utökas med 30 platser till 120 platser. I samband med detta kommer förvaltningen att lägga ner Bergets förskola.

4.2 Grundskolor

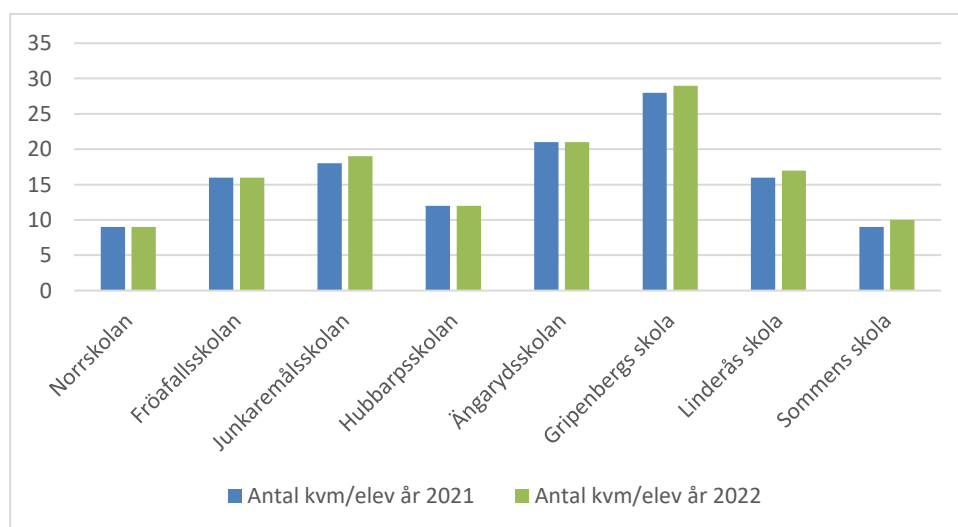
Antalet inskrivna barn i grundskolan uppgick under läsåret 2021/2022 till totalt ca 2200 elever. Av dessa var ca 35 barn från Tranås kommun inskrivna på Adelövs friskola.

Kommunala Grundskolor	Antal elever	lokalyta (kvm)	Årshyra (Mkr)	kr/kvm	kvm/elev	Lokalkostnad/elev
Fröafallsskolan	316	5136	7,7	1500	16	24 000
Gripenbergs skola	50	1456	1,3	900	29	26 000
Hubbarpskolan exkl. Åk 6	267	3269	2,5	750	12	9 500
Junkaremålsskolan inkl. moduler	759	14 434	8,4	600	19	11 000
Linderåsskolan inkl.paviljong	59	989	1,3	1300	17	22 000
Norrskolan inkl. moduler	260	2294	3,1	1350	9	12 000
Sommens skola	101	985	2,0	2050	10	20 000
Ängarydsskolan inkl. Åk 6	366	7812	5,5	700	21	15 000
Grundsärskolan	23					
Summa/genomsnitt	2201	36 375	31,8	1150	17	17 500

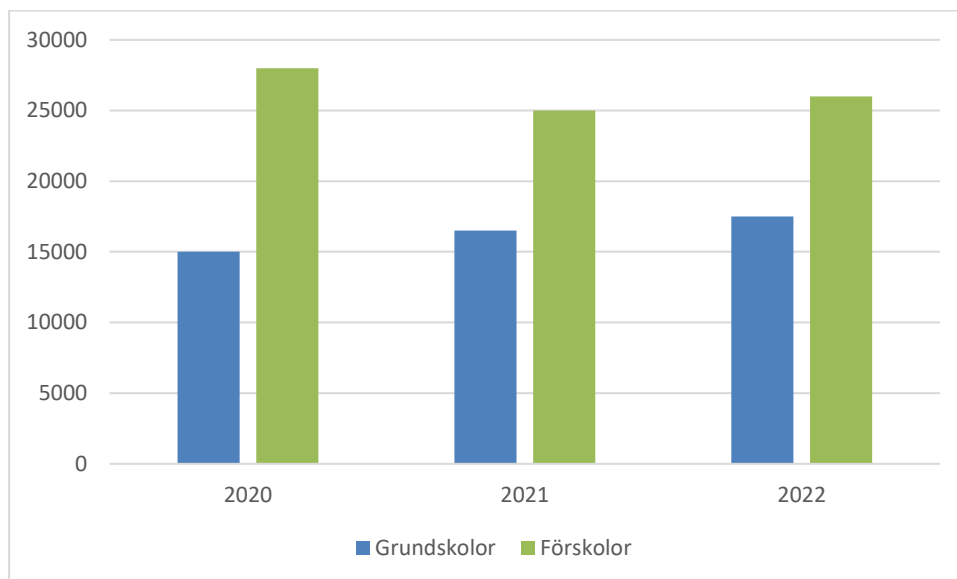
Figur 17: Nyckeltal för kommunala grundskolor

Figur 18: Lokalkostnad per elev år 2021 och år 2022.

Figur 19: Antal kvadratmeter per elev.

Figur 20: Jämförelse av genomsnittlig lokalkostnad per elev/barn.

Den genomsnittliga lokalkostnaden/elev är fortfarande lägre på grundskolorna jämfört med förskolorna men har stigit de senaste åren. Kostnaden kommer att fortsätta stiga i takt med att Junkaremålsskolan och Granelundsskolorna byggs.

4.2.1 Verksamhetens utveckling och framtida lokalförsörjning

Skola i ytterområden	Antal klasser	Skola i tätort	Antal klasser	Skola i tätort åk 7-9	Antal klasser
Linderås skola F-6	7	Norrskolan F-5	12	Ängarydsskolan åk 7-9	11
Gripenbergs skola F-6	7	Hubbarpsskolan F-6	15	Junkaremålsskolan 7-9	15
Sommens skola F-6	7	Fröafallsskolan F-6	14		
		Junkaremålsskolan F-6	16		
		Övriga verksamheter			
Summa	21		57		26

Figur 21: Nuvarande skolorganisation där kapacitetsbrist lokalmässigt visas.

Figur 21 visar antalet klasser på respektive skola samt markering med blå färg om det finns en kapacitetsbrist lokalmässigt.

Det bör förtydligas att skolorna i ytterområdena till viss del har åldersblandade klasser vilket gör att det faktiska antalet klasser är mindre än vad som visas i tabellen ovan.

Med övriga verksamheter avses resursgrupp, särskola, autismgrupp som för närvarande har sin verksamhet i tillfälliga moduler.

Skola i tätort	Antal klasser	Skola i tätort åk 7-9	Antal klasser
Norrskolan F-5	12	Ängarydsskolan åk 7-9	11
Hubbarpsskolan F-6	15	Junkaremålsskolan 7-9	15
Fröafallsskolan F-6	14		
Junkaremålsskolan F-6	16		
	57		26

Figur 22: Antal klasser i tätortens skolor

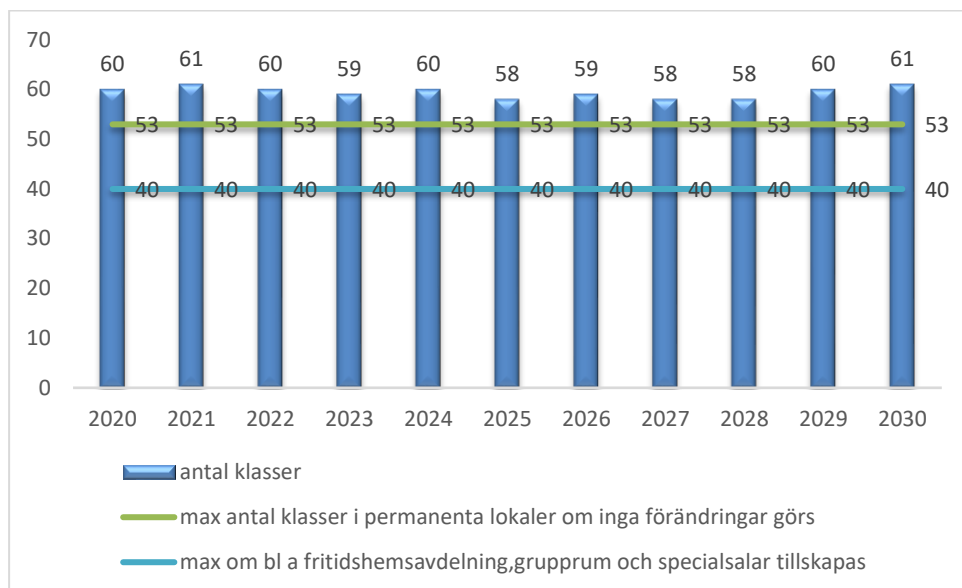
Figur 22 visar antalet klasser i tätorten enligt nuvarande skolorganisation inklusive moduler på Norrskolan och Junkaremålsskolan. För närvarande är det endast Fröafallsskolan som inte har kapacitetsbrist lokalmässigt. Nuvarande skolorganisation på Norrskolan och Hubbarpsskolan, där årskurs 6 inte får plats på sina respektive skolor, belastar även högstadieskolorna då Ängarydsskolan lånar ut och delar lokaler med dem. Lokalbrist upplevs även på Junkaremålsskolan 7–9 pga. kapacitetsbrist i matsal och idrottshall.

Modul	Verksamhet	Bygglov t.o.m	Kommentar
Junkaremålsskolan	Autismgrupp och särskola åk 7-9	2027-05-30	
Moduler Junkaremålsskolan F-6	Skola F-6		Hela skolan har sin verksamhet i moduler
Norrskolan	2 klassrum	2025-06-30	Förlängt tillfälligt bygglov
Folkets park	Resursgrupp åk 4-6	2023-06-30	Ansökan om förlängning kommer skickas in av AB Tranås bostäder.

Figur 23: Modullösningar med tillfälliga bygglov

Inom loppet av ca 5 år kommer samtliga tillfälliga bygglov på de olika modulerna att ha löpt ut. Verksamheter såsom resursgrupp, särskola och autismgrupp (se figur 23) kommer att beredas plats i permanenta lokaler.

Nedanstående diagram visar prognos över antalet klasser i årskurs F-6 inom Tranås tätort. Den gröna horisontella linjen visar det maximala antalet klasser som får plats i nuvarande permanenta lokaler om inga förändringar görs. Den ljusblå horisontella linjen visar det maximala antalet klasser som får plats i nuvarande permanenta lokaler om hänsyn tas till att bli a grupprum och specialsalar tillskapas på de skolor som saknar sådana.

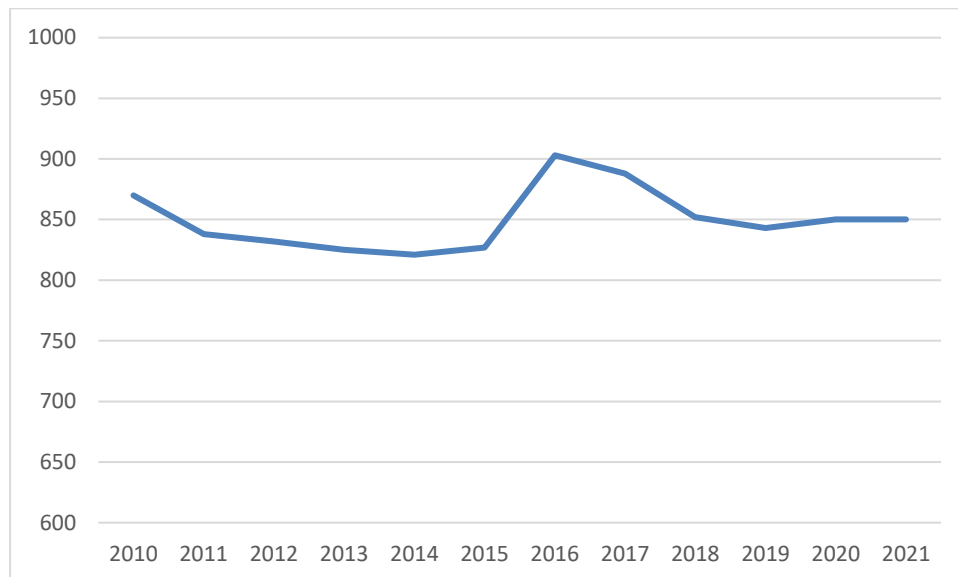
Figur 24: Prognos över antal klasser F-6 i tätorten

Figur 24 visar att antalet klasser i årskurs F-6 kommer att hålla en relativt jämn nivå över tid. Vidare tydliggörs den kapacitetsbrist på permanenta lokaler som råder i dagsläget och framåt i tiden. Utifrån de antal klasser som i nuläget befinner sig i permanenta skollokaler (den gröna linjen) saknas eller kommer det att saknas lokaler till mellan fem och åtta klasser. Om hänsyn tas till behovet av att tillskapa bl a grupprum och specialsalar blir kapacitetsbristen ännu högre, då saknar 18 till 21 klasser lokaler.

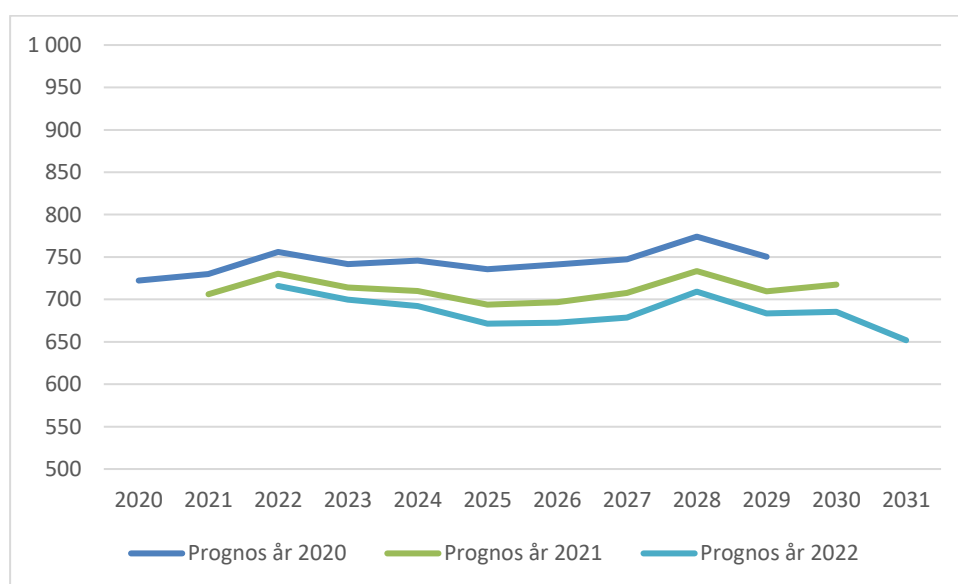
För att säkra den framtida lokalförsörjningen har politiska beslut tagits kring nybyggnation av Junkaremålsskolan F-6 samt särskola och Granelundsskolan F-6 inklusive kommunövergripande resursgrupp F-6. Gällande Hubbarpsskolan har beslut ännu inte tagits kring eventuell renovering eller nybyggnation. Planen är att Hubbarpsskolan ska åtgärdas när Granelundsskolan står klar. En förstudie behöver då genomföras för att få fram kostnadsförslag på hyresnivån.

4.3 Gymnasieskolan

Holavedsgymnasiet är kommunens enda gymnasieskola. Sett över tid brukar fördelningen av eleverna ligga på ca 2/3 från Tranås kommun och 1/3 från andra kommuner. För närvarande finns det 15 olika program att välja på.

Figur 25: Historisk graf över elevantalet på Holavedsgymnasiet.

Figur 26: Befolkningsprognos för ålder 16-18 år i Tranås kommun

Enligt prognosen för år 2021 förväntas antalet kommuninvånare i åldern 16-18 år minska jämfört med prognoserna från föregående år. Gymnasieutredningar tillsammans med västra Östergötland samt Höglandet visar på ett starkt varumärke och ett högt söktryck för Holavedsgymnasiet. Förvaltningen ser ingen minskning av elevantalet på Holavedsgymnasiet trots minskade årskullar. I kommunens strategiska arbete ingår fortsatt satsning och förstärkning av Holavedsgymnasiet, som förväntas uppväga minskade antal elever i åldern 16-18 år i Tranås

kommun framöver. Tranås geografiska position, med ett antal mindre kommuner runt omkring, har visat sig leda till ett stabilt söktryck över tid.

4.3.1 Verksamhetens utveckling och framtida lokalbehov

Byggnad E: Beslut hos nämnd finns för nybyggnation av en byggnad med plats för ca 400 elever.

Kostcenter: Kommunstyrelsen tog 2019-05-07 beslut om att ge AB Tranås bostäder i uppdrag att genomföra slutlig projektering av etapp 1 av Kostcenter. Detta förslag innehåller kök, matsal och metodkök för gymnasiet samt produktion till mottagningsköken. Under vt-22 har Barn- och utbildningsförvaltningen i samråd med Samhällsbyggnadsförvaltningen och AB Tranås bostäder beslutat att göra ett omtag kring Kostcenter för att bättre möta uppkomna behov. Ett lokalprogram håller på att tas fram i samarbete med Samhällsbyggnadsförvaltningen. Detta arbete beräknas klart till ht-22 och ska därefter överlämnas till AB Tranås bostäder som underlag till en ny förstudie som sedan ska behandlas politiskt i respektive nämnder och ks/kf. Tänkt plats är parkeringsytan bakom Holavedsgymnasiet.

4.4 Övriga skolor och särskilda undervisningsgrupper

Grundsärskola mot ämnen: Årskurs F-3 går eleverna i integrerade klasser i respektive skola. När eleverna börjar mellanstadiet flyttar de till grundsärskolan 4–6 på Fröafallsskolan. Grundsärskolan 7–9 har sina lokaler på Junkaremålsskolan, där de för närvarande använder tre klassrum i en utav modulerna. Nya lokaler för grundsärskolan 4–9 planeras i ny skolbyggnad ihop med Junkaremålsskolan F-6. Den nya skolbyggnaden beräknas vara klar till höstterminens start 2024.

Grundsärskola mot ämnesområden åk 1-9: Verksamheten har i nuläget lokaler nära Junkaremålsskolan. Nya lokaler för grundsärskola mot ämnesämnesområden planeras i ny skolbyggnad ihop med Junkaremålsskolan F-6.

Resursgruppen: Resursgruppen för elever åk 4–6 har sin verksamhet i tillfälliga moduler i Folkets park. Nya lokaler för gruppen planeras i blivande Granelundsskolan som beräknas vara klar till höstterminen 2025. Motsvarande grupp för högstadiet har fr o m mitten på ht-21 sin verksamhet i en separat byggnad på Ängarydsskolan.

Autismgrupp: Den kommunövergripande autismgruppen för elever upp to m åk 6 har sin verksamhet på Fröafallsskolan. Motsvarande grupp för högstadiet har sin verksamhet i tillfälliga moduler på Junkaremålsskolan. Nya lokaler för autismgruppen 7-9 planeras i ny skolbyggnad ihop med Junkaremålsskolan F-6.

5. Socialnämnden

Socialnämnden ska tillhandahålla socialtjänst till Tranås kommuns medborgare genom följande verksamheter: Barn- och ungdomsvård, familjerätt och familjerådgivning, insatser till personer med funktionsnedsättning, tillstånd och tillsyn av alkohol- och tobaksförsäljning, vård för vuxna med missbruksproblem, vård och omsorg om äldre samt övriga insatser till vuxna.

Socialnämnden är också ansvarig för att tillhandahålla hälso- och sjukvård i hemmet.

Socialnämnden har en budgetram på 472 miljoner kronor för år 2022.

Figur 27: Socialtjänstens organisation

5.1 Lokaler och hyreskostnader

Socialnämnden hyr ett stort antal lokaler för sin verksamhet, exempelvis lokaler för särskilt boende för äldre, gruppboendestäder LSS och kontor för handläggare. För många, men inte alla, är AB Tranås bostäder fastighetsägare. Socialnämndens sammanlagda hyreskostnad för de lokaler som nyttjas är cirka 45 miljoner kronor, vilket motsvarar nästan en tiondel av nämndens totala budgetram.

5.1.1 Särskilt boende för äldre

Lokal	Hyreskostnad år 2022	Vårdboendeplatser	Demensplatser	Korttidsplatser	Totalt
Lövstagården	4 930 000	49	0	0	49
Råsvägen	11 200 000	9	45	0	54
Uvaberg	2 380 000	0	32	0	32
Ågränden	4 240 000	11	19	0	30
Östanå	7 220 000*	12	20	13	45
Totalt	29 970 000	90	107	13	210

Figur 28: * I fastigheten huserar också samsjuklighetsboendet Östangården och rehabpersonal.

5.1.2 Särskilt boende för personer med funktionsnedsättning

Lokal	Hyreskostnad år 2022	Antal lägenheter
Ametisten	1 300 000	6
Falkgatan	566 000	6
Forellen	660 000	6
Höjden	260 000	6
Bryggan	550 000*	6
Aspagården (psykiatri)	790 000	11
Totalt	4 126 000	41

Figur 29: * Hyra fyra månader sep-dec 2022. Helårshyra 1 650 000 kr.

5.1.3 Serviceboende för personer med funktionsnedsättning

Lokal	Hyreskostnad år 2022	Antal lägenheter
Domaregatan	143 000	10
Kometen	330 000	10
Västra Berg	129 000	10
Totalt	602 000	30

Figur 30

5.1.4 Daglig verksamhet LSS

Lokal	Hyreskostnad år 2022	Antal platser
Hjälmaryd	62 000	
Mossebo	260 000	
Wigénshuset våning 1	710 000	
Wigénshuset våning 2	350 000	
Totalt	1 382 000	Cirka 90*

Figur 31: * Antal platser är varierande i respektive lokal eftersom det påverkas av varje enskild brukares behov och förutsättningar.

5.1.5 Övriga verksamhets-/administrativa lokaler

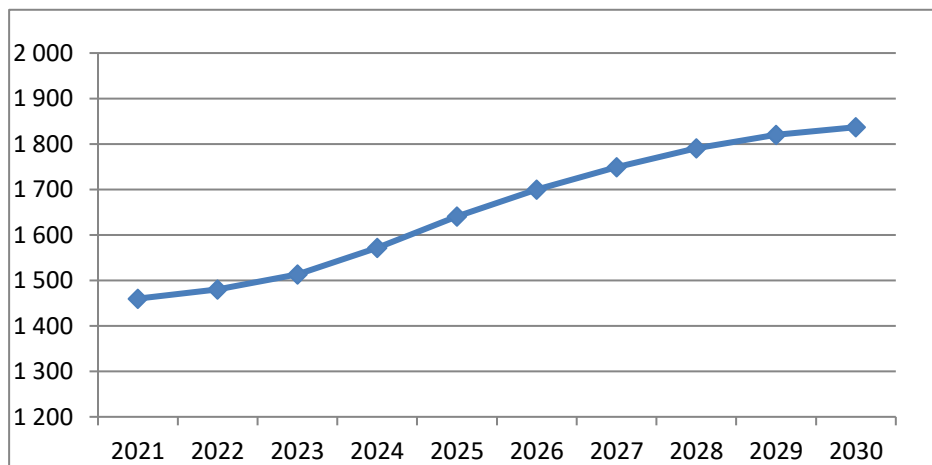
Lokal	Hyreskostnad år 2022
Berget (Hemtjänst och hälso- och sjukvård)	2 800 000
Fabriksgatan 3 (Familjeverksamhetens behandlingslägenhet)	100 000
Hackspetten (Kontrakt upphör 2023-12-31.)	850 000
Norra Storgatan 101 (Stöd och omsorgs administration)	425 000
Norra Storgatan 101 (Vuxenteamets adm. och öppenvårdsmott.)	350 000
Parkgården (Barn- och ungdomsverksamhet LSS)	155 000
Stadshuset (Förvaltningskontor)	289 000
Storgatan 22 (Individ- och familjeomsorg)	1 800 000
Storgatan 25 (Boendestödets administration)	70 000
Storgatan 30 (Familjeverksamhetens adm. och öppenvårdsmott.)	200 000
Vårdnavet (Hemtjänst och hälso- och sjukvårdens administration)	1 429 000
Totalt	8 468 000

Figur 32

5.2 Verksamhetens utveckling och framtida lokalbehov

5.2.1 Behov av särskilt boende för äldre?

Enligt befolkningsprognoser kommer andelen äldre i Tranås kommun öka drastiskt (30-40 % ökning) de kommande tio åren. Om ökningen av äldre i populationen skulle leda till motsvarande behovsökning av särskilt boende, krävs cirka 60-80 fler sängplatser (vilket motsvarar två särskilda boenden) i Tranås kommun. Dessutom visar forskning och statistik att behov av demensvård ökar.

Figur 33: Befolkningsprognos antal invånare i ålder 80+

Behövs fler platser för särskilt boende för äldre? Hur många i så fall och när behöver de finnas tillgängliga? Ska fler av de existerande platserna inom särskilt boende för äldre ställas om för demensvård? Detta kan i så fall kräva renoverings-/ombyggnadskostnader av existerande lokaler. Socialnämnden planerar att ha en utredning klar under 2023.

Ökat behov av sängplatser kan få konsekvenser för socialnämndens samsjuklighetsboende Östangården, som för närvarande nyttjar en tidigare säboavdelning på Östanå.

5.2.2 Behov av korttidsplatser

Nära vård är en nationellt styrd riktning förändring av hur framför allt hälso- och sjukvård ska bedrivas i Sverige. Sammanfattningsvis innebär det att hälso- och sjukvård ska bli mer personcentrerad och i högre grad bedrivs av primärvården (regionernas vårdcentraler och kommunernas hälso- och sjukvård). Fler sjuka och mer komplext sjuka personer ska kunna få sin hjälp i hemmet och på hemmaplan, istället för inom sjukhusens slutenvård. Denna förändring skulle kunna leda till att behovet av korttidsplats ökar. Behövs fler korttidsplatser? Hur många i så fall och när behöver de finnas tillgängliga? Socialnämnden utreder frågan om det är fördelaktigt att i samarbete med Vårdcentralen Bra Liv upprätta en "närvårdscentral" i Tranås kommun.

5.2.3 Ny lokal för verksamheten i psykiatriboende Aspargården

Socialnämnden driver ett psykiatriboende på Västra Järnvägsgatan som heter Aspargården. Boendet tillhandahåller lägenheter och personal till framför allt personer med svår och kronisk psykossjukdom. Lokalerna är inte ändamålsenliga, exempelvis saknas tillgänglighetsanpassning, vilket allvarligt försvårar både de boendes möjligheter till ett

väl fungerande liv och personals möjligheter till god arbetsmiljö. Brister har redan konstaterats vid miljötillsyn. Socialnämnden konstaterar att åtgärder av verksamhetslokalerna är oundvikliga och att en lösning på behoven behöver vara på plats snarast.

Under 2021 och 2022 har socialförvaltningen tagit fram ett lokalprogram och tillsammans med hyresvärden, AB Tranåsbestäder, klargjort alternativ till nuvarande lokaler. Det sammantaget mest ändamålsenliga alternativet är nybyggnation på annan tomt (Backen 7).

Socialnämnden äskar 1,5 mkr i utökad driftsram från 2024 i syfte att kompensera för den ökade hyreskostnaden som ett nybyggt Aspagården medför.

5.2.4 Gruppbostad LSS

Socialnämnden har efter en behovsbedömning konstaterat att flera unga personer med funktionsnedsättning (5-10 stycken) snart kommer vara vuxna och då, om de ansöker om det, kommer att ha rätt till placering på gruppbostad LSS. Detta kommer oundvikligen leda till en ökad kostnad för socialnämnden, antingen i form av att ytterligare en gruppbostad byggs och drivs i egen regi eller genom att nämnden köper platser på gruppbostad i extern regi. Kostnadsökningen blir lägre om socialnämnden själva driver gruppbostad istället för att köpa externa platser. Socialnämnden äskar 5,5 mkr i utökad driftsram från 2025 i syfte att verkställa fler gruppbostadsbeslut genom att bygga och driva en ny gruppbostad.

Socialnämnden driver två gruppbostäder i privatägda fastigheter (gruppbostad Falkgatan och gruppbostad Höjden) där boendenas utformning inte lever upp till Socialstyrelsens riktlinjer gällande utformningen av gruppbostäder. Som exempel är gruppbostad Höjden i området Stoeryd uppdelat i tre våningsplan där personalen har svårt med överblicken över de boendes behov och mående. Boendet ligger i en ordinär hyresfastighet där flera orosmoment påverkat tryggheten för både kunder och personal de senaste åren. Socialnämnden avser att initiera utredningar avseende dessa två gruppbostäder under planperioden.

Socialnämnden prognostiserar att behovet av gruppbostadsplats LSS för äldre kommer att öka. Det innebär ofta ett utökad vårdbehov med kompetenser som ofta ligger utanför LSS. Det innebär också andra förutsättningar gällande aktivitetsbehov och behov av delaktighet i samhället. Socialnämnden avser att initiera behovsutredning under planperioden.

5.2.5 Ny lokal för nuvarande verksamhet i Parkgården

Socialnämnden bedriver barn- och ungdomsverksamhet (främst till barn- och ungdomar med funktionsnedsättning) på Parkgården i Ekmarks park. Nuvarande lokaler är ej ändamålsenliga varken ur ett kvalitets- eller arbetsmiljöperspektiv. Socialnämnden har konstaterat att åtgärder av verksamhetslokalerna är oundvikliga. Våren 2021 genomförde fastighetsägaren AB Tranåsbestäder en förstudie som konstaterade att den billigaste lösningen för kommunen är att en ny verksamhetslokal byggs. AB Tranåsbestäder har tillgänglig mark, Grusåsen 3, belägen mellan Holavedsgymnasiet och simhallen. Marken kräver ny detaljplan.

Kommunfullmäktige har 2022-11-01 beviljat socialnämnden ramförstärkning för att bekosta ny lokal.

5.2.6 Större verksamhetslokaler för hemtjänsten samt hälso- och sjukvården

Vårdnavet på Västra vägen 5 är administrativa lokaler för framför allt hemtjänsten samt hälso- och sjukvården. Under covid-19-pandemin har trångboddhet i lokalerna uppmärksammats. Socialnämnden håller på att ta fram ett lokalprogram för dessa verksamheters lokalbehov, i syfte att klargöra om nuvarande Vårdnavet tillgodoser de behov som finns.

5.2.7 Lokaler för familjeverksamheten

Familjeverksamheten är socialnämndens öppenvårdsverksamhet riktad till barn, föräldrar och familjer. Nuvarande lokaler är inte anpassade för den samtals- och besöksverksamhet de bedriver, samt är för små. Socialnämnden avser att utforma ett lokalprogram i syfte att klarlägga vad som är ändamålsenliga lokaler för Familjeverksamheten.

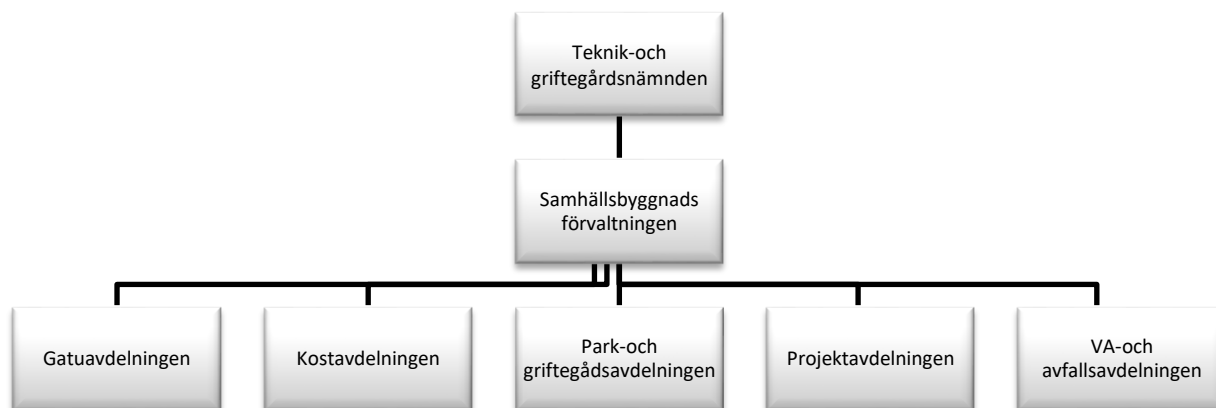
Förändrade lokaler för Familjeverksamheten kan få en påverkan på Familjecentralens verksamhet och för kommunens centrala Elevhälsa, som idag utifrån ett avtal delar på lokaler med Familjeverksamheten. Familjecentralen är en samlokalisering av verksamheter från Regionen och Tranås kommun. Familjecentralen består av kvinnohälsovård KHV, barnhälsovård BHV, öppen förskola ÖF och socialtjänst/kurator.

De lokaler som för närvarande inrymmer Familjeverksamheten, Familjecentralen samt Elevhälsan är belägna på Storgatan 30 och de ägs av ett privat fastighetsbolag. Hyreskontrakt löper ut 2025-12-31.

6. Teknik- och griftegårdsnämnden

Samhällsbyggnadsförvaltningen är kommunens fjärde största förvaltning med en rambudget på ca 49,3 miljoner kronor. Hyreskostnaderna motsvarar ca 4,5 mkr/år dvs. ca 9 % av den totala budgeten.

Som det framgår av organisationsschemat nedan är verksamheten uppdelad i fem avdelningar.

Figur 34

6.1 Verksamhetslokaler inom teknik- och griftegårdsnämnden, exklusive kostavdelningen

Näckström: Här bedriver projektavdelningen, gatuavdelningen och delar av VA- och avfallsavdelningen sin verksamhet. På fastigheten finns flera byggnader med olika användningsområden så som kontor, personalutrymmen, förråd, verkstad, lager, förrådsmark (utomhus), parkerings- och uppställningsplatser.

Förvaltningen tog under år 2021 fram en behovsutredning för att utreda möjligheter och förutsättningar att samla flera av förvaltningens olika verksamheter och avdelningar under samma tak, exempelvis en eventuell flytt av parkverksamheten till Näckströms.

Syftet med denna behovsutredning är att sammanfatta framtida lokalbehov för verksamheten i stort. Resultatet av behovsutredningen visar ett förslag att ha som utgångspunkt vid förändringar i inomhusmiljön och två olika förslag för förändringar i utomhusmiljö och praktiska verksamhetslokaler.

Förvaltningen utreder tillsammans med AB Tranås bostäder möjligheten till att förvärva en anslutande fastighet till Näckström, i syfte att relativt snabbt kunna skapa förutsättningar för en flytt av parkverksamheten till Näckström.

Sammanfattning

Att få parkverksamheten under samma tak som övriga avdelningar kan förväntas medföra flera fördelar. Exempel på fördelar är att kunna skapa bättre möjlighet till synergieffekter mellan de olika avdelningarna, då främst mellan parkverksamheten och gatuavdelningen, som i många avseenden utför flera arbeten som är av likartad natur. Att samla avdelningarna/ verksamheterna leder även till kortare vägar mellan tjänstepersoner. Det i sin tur skapar bättre förutsättningar i de projekt och arbeten som utförs, som i ett längre led kommer leda till ökad tids- och kostnadseffektivisering.

En flytt av parkverksamheten kommer innebära att arbetet en kring god arbetsmiljö behöver förstärkas. Detta för att säkerställa att förvaltningen kan tillgodose de behov som avdelningarna har. Nedan listas några exempel på positiva effekter av en sammanslagning:

- En samlad erfarenhet och kunskap som båda grenarna kan dra fördel av när kontaktvägarna blir korta.
- En gemensam administration skulle spara tid från "pappersarbete" i tjänstepersonsorganisationen och frigöra tid för utveckling av avdelningen.
- Gemensam arbetsmiljö och kvalitetsdokumentation.
- En gemensam maskin- och fordonsslotta skulle öka nyttjandegraden av vissa maskiner och fordon. Som ett exempel har parkverksamheten traktorer som inte ligger med i vinterväghållningen för tillfället, där tjänsten istället köps in av externa entreprenörer.
- Gemensamma lager och förråd för att hålla en hög platseffektivitet på förvaringsytor.
- Att enkelt kunna möta upp resursbehoven hos olika avdelningar vid ev. frånvaro/hög belastning.
- En avdelning med gemensamma resurser och gemensam ekonomi skulle innebära en mer lättstyrd organisation.

Ängaryds gård: Här bedriver park- och griftegårdsavdelningen sin parkverksamhet.

Parkverksamheten har idag tillgång till två fastigheter; Ödlan 1 och 2. Dessa gränsar mot varandra och har en total yta om ca 10 300 m². På fastigheten finns flera byggnader med olika användningsområden som personalutrymmen, kontor, verkstad, förråd och växthus m.m. Generellt är det trångt i personalutrymmen, förvaring och garage.

Personalbyggnaden är ursprungligen en vanlig bostad i form av en tvåplansvilla med källare och är delvis ombyggd för att avdelningen ska kunna bedriva verksamhet

Herrarnas personalutrymmen räcker idag till för antalet arbetare. Damernas personalutrymmen räcker för de fastanställda men kan bli trångt när det är flera damer säsonganställda. Det är även väldigt trångt i framförallt den stora matsalen i personalbyggnaden.

Parkverksamheten har i dagsläget trångt i sina förråds- och verkstadslokaler. Det saknas också flera väderskyddade garage och carportplatser för maskiner och fordon. Det saknas tillgång till bra tvättmöjligheter, varför det efterfrågas både en tvätthall och en spolplatta. Möjlighet till

rengöring av maskiner på daglig basis minskar service- och reparationskostnader, det höjer också arbetsglädjen när förutsättningarna finns för att hålla rent och snyggt.

På fastigheten finns även fem växthus med en sammanlagd yta om ca 700 m². Av dessa används idag ca 300 m² som förvaringsutrymme åt stadsutsmyckningar, möbler och urnor under vinterhalvåret. Nyttjandegraden av växthusen är hög. Under högsäsong används all yta i växthusen och de nyttjas också som tillfällig jordslagningsplats. Senaste åren har det investerats i automatisk bevattning i en del av växthusen.

Förvaltningen planerar inga insatser här i framtiden. På sikt kommer denna verksamhet att omlokaliseras, då detta är ett utpekat område för möjlig bostadsbyggnation, enligt samrådsversionen av den nya översiktsplanen.

Ängarydskapellet: Här bedriver park- och griftegårdsavdelningen sin griftegårdverksamhet. Den centrala administrationen för park- och griftegårdavdelningen är även lokaliserad här. Här finns även lokal för begravningsceremoni, krematorium och bårhus.

Förvaltningen är på denna fastighet i behov av ökade och bättre förråds- och verkstadslokaler samt garage. Det saknas tillgång till bra tvättmöjligheter, varför det efterfrågas både en tvätthall och en spolplatta. Möjlighet till rengöring av maskiner på daglig basis minskar service- och reparationskostnader, det höjer också arbetsglädjen när förutsättningarna finns för att hålla rent och snyggt.

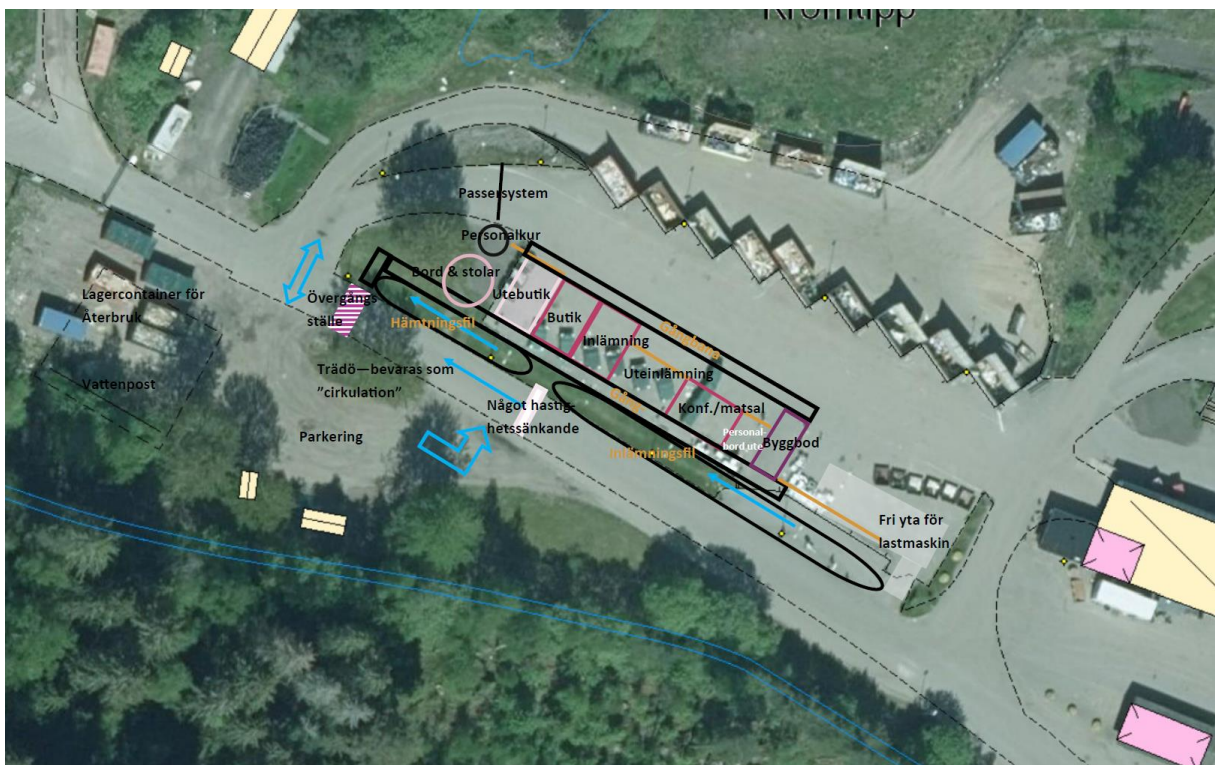
Krematoriet har problem med utsläpp av stoft och uppfyller idag inte tillståndskravet helt. Under år 2021 har verksamheten fått ett föreläggande från länsstyrelsen, om att redovisa resultat för hur partikelemissionen ska minskas. Verksamheten har arbetat med utökad sotning men om värdena inte blir bättre kan man komma att behöva installera en rökgasrening i krematoriet.

Verksamheten anser att denna fastighet bör likställas med VA- och avfallsavdelningens fastigheter och ska därmed ägas av verksamheten och inte av AB Tranås bostäder. Detta är verksamhetsanpassade byggnader där drift- och underhåll av verksamhetens fastigheter utförs av den egna driftpersonalen eller av verksamheten inköpta specialister. Därmed bör inte en hyra betalas till AB Tranås bostäder, eftersom att det innebär att verksamheten får betala dubbelt. Idag betalar avdelningen dels utgifterna för drift- och underhåll för fastigheterna kopplat till bårhus och krematorium och dels en hyra till AB Tranås bostäder.

Avloppsreningsverket: Fastigheten ägs av Tranås kommun och här bedriver VA-verket delar av sin verksamhet. Det sker ständigt ombyggnationer/nybyggnationer på fastigheten, i syfte att säkerställa förvaltningens uppdrag med att rena avloppsvattnet innan det släpps ut recipient (Svartån). Verksamheten som bedrivs här är tillståndspliktig och tillsynsmyndigheten (länsstyrelsen) ställer krav på det totala utsläppet av lättnedbrytbart organiskt material (BOD₇), kväve och fosfor.

Vattenreningsverket: Fastigheten ägs av Tranås kommun och här bedriver VA-verket delar av sin verksamhet. Det sker ständigt ombyggnationer/nybyggnationer på fastigheten i syfte att säkerställa förvaltningens uppdrag med att ha en säker livsmedelsproduktion. Verksamheten som bedrivs här är tillståndspliktig och tillsynsmyndigheten (bygg- och miljöförvaltningen) följer upp att verksamheten följer gällande lagar, förordningar och krav från tillsynsmyndigheten.

Återvinningscentralen: Fastigheten ägs av Tranås kommun och här bedriver avfallsenheten delar av sin verksamhet. På fastigheten ligger Tranås återvinningscentral och Norraby deponi. Under år 2022 kommer ett återbrukshus att byggas på återvinningscentralen samt en mindre ombyggnation av infrastrukturen, i syfte att få ett bättre flöde på trafiken i området.

Figur 35

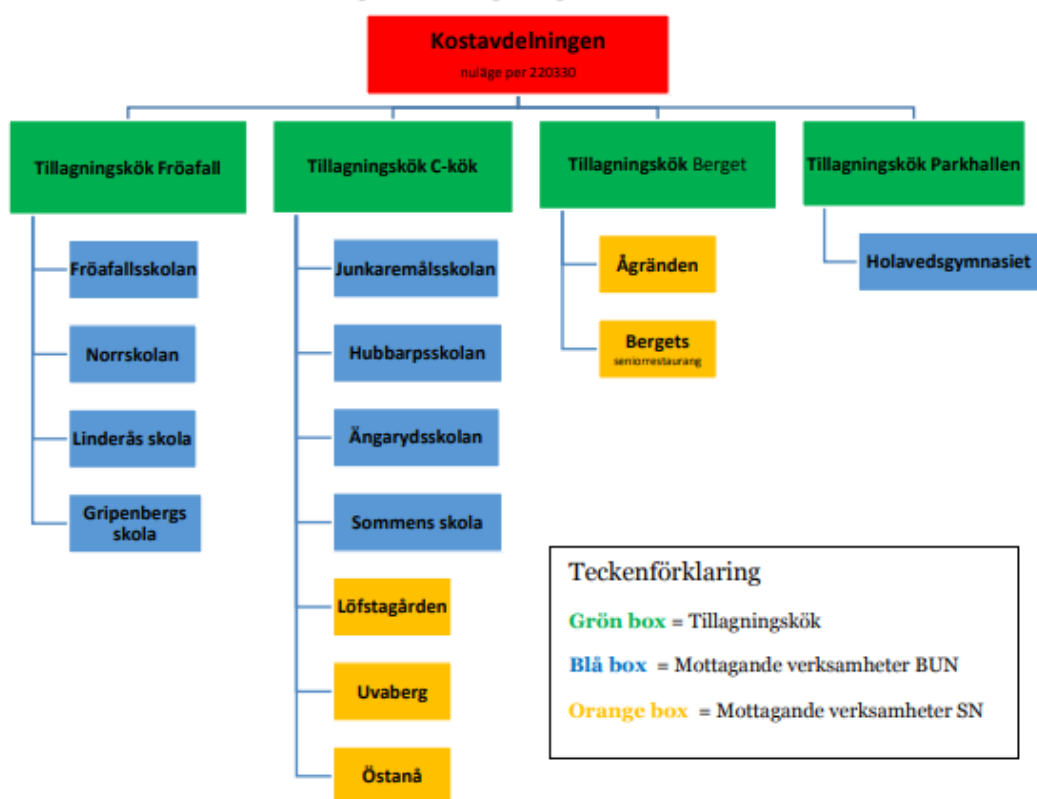
På fastigheten pågår även sluttäckning av Norraby deponi. Sluttäckningen är indelad i 12 etapper. Hela deponin beräknas vara sluttäckt år 2030.

VA- och avfallsavdelningen arbetar med en förstudie för byggnation av en ny återvinningscentral (ÅVC). Detta med anledning av att nuvarande ÅVC måste byggas om för att möta framtidens krav samt att Tranås kommun vill använda fastigheten till rekreationsområde för det nya bostadsområdet som planeras i Granelund. Lokaliseringen av en ny ÅVC är inte fastställd ännu men en förstudie för byggnation har gjorts med lokalisering på fastigheten TRANÅS NORRA HYLTA 1:3 (Kleven), där budgetkalkylen landade på ca 40 miljoner.

Den höga kostnaden är kopplad till de ogynnsamma markförhållanden i området, där delar består av väldigt kuperad terräng och marken utmed Lillån består av torv. För att kunna ansluta den nya återvinningscentralen mot befintlig infrastruktur måste även en ny tillfartsväg med tillhörande bro över Lillån byggas.

6.2 Verksamhetslokaler inom kostavdelningen

Kostavdelningen har under många år flaggat för att kostverksamheten ligger på en överproduktion utifrån kökens kapacitet. Det gör att utrustningen pressas hårt samt att personalens arbetsmiljö påverkas negativt. Överproduktionen innebär även att verksamheten blir sårbar för eventuella driftstopp samt försvårar både planerad och oplanerad reovering. Ett orosmoment i nuvarande produktionskedja är de undermåliga lokalerna där Centralköket är beläget. Centralköket är en avgörande kugge i verksamheten och ett planerat eller oplanerat driftstopp i Centralköket medför långtgående konsekvenser.

Figur 36: Kommunens befintliga kök.

Nuvarande kök och framtida behov

Kostavdelningen bedriver idag sin verksamhet i sina fyra tillagningskök; Centralköket, Fröafallsskolan, Parkhallen och Bergets seniorrestaurang samt i sina sex mottagningskök; Linderås skola, Gripenbergs skola, Sommens skola, Norrskolan, Ängarydsskolan och Hubbarpsskolan. Råsvägen hyrs ut till en privat utförare av socialnämnden. Barn- och utbildningsnämnden bedriver egen kostverksamhet för förskolorna.

I 6 av 10 kök ligger på en produktion över kökens kapacitet. Detta medför att stora delar av utrustningen pressas hårt samt att personalens arbetsmiljö påverkas negativt. Många utav köken har under flera år varit tvungna att överproducera vilket innebär att tiden börjar bli knapp för att

förhindra oplanerade driftstopp, som skulle kunna få stora konsekvenser för verksamheten och dess kunder.

För att Centralköket ska kunna renoveras måste produktionen kunna stängas ner helt under en period. Detta är endast möjligt om produktionen kan flyttas till andra enheter tillfälligt, för att sedan följas av en omorganisation av produktionskedjan mellan köken. I den, av kommunstyrelsen, antagna planen för matförsörjning vid driftstopp i Centralköket, framgår att byggnation av Kostcenter är en viktig kugge i att krisplanen ska fungera. Kostcenters vara eller icke vara påverkar även möjligheten för kostavdelningen att lägga om produktionen på ett sätt som blir mer effektiv och som ger en bättre arbetsmiljö för medarbetarna.

Kostutredningen år 2019

Under år 2019 genomfördes en intern kostutredning av Tranås kommun. Kostutredningens slutsats är att kostavdelningen behöver fyra tillagningskök istället för den lösningen som vid tidpunkten för utredningen var ett centralkök som står för all tillagning till mottagningsköken. Ett ökat antal tillagningskök skulle minska sårbarheten inom verksamheten vid ett eventuellt driftstopp i Centralköket samt se till att kostavdelningen får moderna verksamhetsanpassade kök inom sin verksamhet. Kostutredningen som genomfördes år 2019 är dock inaktuell eftersom att barn- och utbildningsförvaltningen lagt om sina planer och kostavdelningen framgångsrikt har påbörjat ett projekt där man levererar varm mat ut till vissa mottagningskök, istället för kyld mat.

Kostcenter och gymnasieutredningen

Kommunstyrelsen beslutade den 14 april 2020, § 77 att Kostcenter ska ingå i kommunens lokalförsörjningsplan men att ärendet om byggnation av Kostcenter skulle avvaktas tills regeringens gymnasieutredning redovisats. Det framgår dock inte vilken del av gymnasieutredningen som kommunstyrelsen vill invänta. Gymnasieutredningen består av flera delar och har resulterat i fyra propositioner från regeringens sida. Den 1 februari 2022 publicerades den senaste propositionen (Prop. 2021/22:94) där regeringen föreslår att alla nationella yrkesprogram i gymnasieskolan ska innehålla det som krävs för att eleverna ska uppnå grundläggande behörighet till högskoleutbildning som påbörjas på grundnivå. Regeringens lagförslag medför ett yrkesprogram som restaurang- och livsmedelsprogrammet på Holavedsgymnasiet kan bli ännu mer attraktivt. Ett nybyggt Kostcenter skulle medföra att eleverna kan få en ännu mer omfattande utbildning inom flera olika produktionsätt såsom storkök, restaurang, skolmat och kanske även en food court.

Verkställighet av fattade beslut

Kommunstyrelsen beslutade den 7 maj 2019, § 138 att kostavdelningen ska vara hyresgäst hos AB Tranåsbostäder och därmed ska nya hyreskontrakt upprättas mellan kostavdelningen och AB

Tranåsbostäder för samtliga tillagnings- och mottagningskök. I hyreskontrakten ska det framgå att kostavdelningen hyr lokalerna nyckelfärdiga, dvs. samtlig utrustning och alla inventarier i köken ska ägas av AB Tranåsbostäder. Detta innebär att AB Tranåsbostäder är ansvariga för nyinvesteringar och reinvesteringar i lokaler, fasta inventarier och fast utrustning. Detta beslut har inte verkställts och kostavdelningen väntar fortfarande på förslag på nya hyreskontrakt från AB Tranåsbostäder.

Vid samma sammanträde i maj 2019 beslutade kommunstyrelsen att det ska ske en översyn av rambudgeten för att kostavdelningen ska kunna täcka sina lokalkostnader. Övriga verksamhetskostnader ska täckas av det måltidspris som debiteras gentemot kund dvs. socialförvaltningen och barn- och utbildningsförvaltningen. Denna omfördelning av ram mellan kostavdelningen, barn- och utbildningsförvaltningen och socialnämnden är dock inte genomförd ännu eftersom att AB Tranåsbostäder inte presenterat förslag på nya hyreskontrakt.

Byggnation av Granelundskolan med tillhörande kök

Den 10 januari 2022, § 9, beslutade barn- och utbildningsnämnden att de ska hyra Granelundskolan och att ge AB Tranåsbostäder i uppdrag att starta byggprocessen av skolan, vilket även inkluderar köket. Barn- och utbildningsnämndens beslut om byggnation av Granelundskolan innebär att det nu kommer att byggas en skola med ett tillagningskök med produktionskapacitet på 900 portioner, dock utan kylmöjligheter för kylmatsproduktion. Detta förändrar spelplanen för produktion till viss del. Byggnationen av köket på Granelundskolan löser dock inte kostverksamhetens ansträngda lokalsituation.

Dimensioneringen av köket i Granelundskolan bygger på det elevantal som tas upp i antagen lokalförsörjningsplan, dvs. tre-parallellig F-6 skola, vilket innebär att det planeras för 21 klasser. Det räknas att det ska vara ca 24 elever i varje klass vilket innebär ett elevantal på ca 500. Granelundskolan har en max kapacitet på 600 elever.

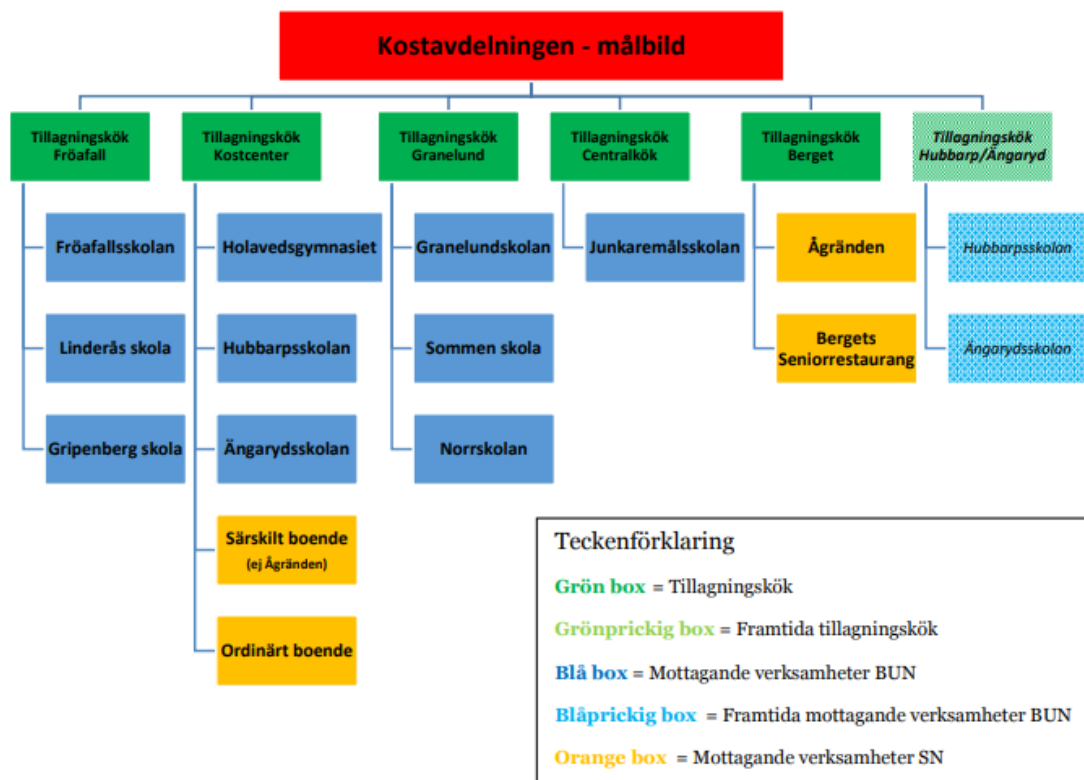
Tillagningsköket är dimensionerat för 900 portioner och kan därmed även leverera varm huvudkomponent till Norrskolan och Sommens skola.

Byggnation av planerad Granelundskola med tillhörande kök medför att matproduktionen i Granelundskolans kök blir varmmatsproduktion, där maten levereras direkt till skolans matsal. Dimensioneringen av köket på Granelundskolan möjliggör inte något planerat driftstopp i Centralköket för att kunna renovera Centralkökets eftersatta lokaler, utan behovet av ett nytt centralkök i form av Kostcenter kvarstår. Kostcenter måste byggas parallellt med Granelundskolan. Detta eftersom att det nya köket i Granelund inte kommer att ha kapacitet att ta över hela Centralkökets produktion. Köket i Granelundskolan kommer att sakna möjligheter att producera kyld mat och det kommer saknas möjligheter till att förvara kylda specerier/artikelvaror, exempelvis olika mejeriprodukter som både ska användas i produktionen men även levereras ut till enheterna. Renovering av Centralköket blir möjlig först efter att både Granelundskolans kök och Kostcenter kan tas i bruk.

Målbild för kostverksamheten

Förvaltningen har under våren 2022 tagit fram en lokalförsörjningsplan för kostavdelningen år 2022-2031. Detta i syfte att planera för de nya förutsättningarna som uppstått sedan den interna kostutredningen genomfördes år 2019.

Lokalförsörjningsplanen för kostavdelningen föreslår nedan målbild med anledning av att nulägesbilden tydligt visar att det finns ett behov av renovering och nybyggnation.

Figur 37: Förvaltningens förslag.

Kostavdelningens målbild är en stabil och resurseffektiv kostverksamhet som tål både planerade och oplanerade driftstopp. Utifrån behovsanalys i relation till produktionskapacitet i de olika befintliga köken, när det gäller utrustning, maskinpark och personal samt varm- och kylmatsproduktion, framkommer att det behövs fler tillagningskök. Detta för att kunna omorganisera produktionskedjan så att den blir ännu mer effektiv, för att kunna avlasta mottagningsköken samt för att erbjuda fler enheter leverans av varm mat. En central del i kostavdelningens lokalförsörjningsplan är att Kostcenter byggs.

Etappindelning

Lokalförsörjningsplanen för kostavdelningen innebär att följande etapper måste genomföras:

Etapp 1 - Nytt tillagningskök byggs på Granelund

- Tillagning av måltider till Granelundskolan

- Tillagning och leverans av varma huvudkomponenter till Sommens skola och Norrskolan
- Gällande Sommens skola och Norrskolan tillreder respektive kök sina tillbehör

Etapp 2 - Kostcenter byggs

- Leverans av varm mat, inklusive tillbehör till Holavedsgymnasiet
- Leverans av varm mat till särskilt boende (ej Ågränden)
- Leverans av kall mat till kunder i ordinärt boende Kostcenter ska inrymma: varmmatsproduktion, kylmatsproduktion samt kylutrymmen för artikelvaror och metodmatlagningskök till restaurang- och livsmedelsprogrammet på Holavedsgymnasiet samt matsal.
- Fram tills att det finns ett gemensamt tillagningskök för Ängarydsskolan och Hubbarpsskolan kommer Kostcenter att leverera kyld mat till Ängarydsskolan och Hubbarpsskolan.
- Parkhallen tillagningskök utgår.

Etapp 3 - Renovering/ombyggnation av centralköket till ett tillagningskök

- Tillagning av måltider till Junkaremålsskolan

Etapp 4 - Tillagningskök för Ängarydsskolan och Hubbarpsskolan

- Tillagning av måltider till Ängarydsskolan och Hubbarpsskolan, från ett gemensamt kök för skolorna.
- När det gemensamma tillagningsköket för Ängarydsskolan och Hubbarpsskolan är på plats frigörs kapacitet i Kostcenter.

Etapp 5 - Mottagningskök

- De mottagningskök som finns kvar dvs. Linderås grundskola, Gripenbergs grundskola, Sommens grundskola och Norrskolans grundskola renoveras löpande av AB Tranåsbostäder för att säkerställa ändamålsenliga verksamhetslokaler och en god arbetsmiljö.

6.3 Slutsatser och förslag till åtgärder

- Förvaltningen utreder frågan tillsammans med AB Tranåsbostäder om eventuellt fastighetsförvärv i anslutning till Näckström.
- Förvaltningen ska ta fram ett lokalprogram för Näckström, som ska skickas till AB Tranåsbostäder i syfte att de ska kunna ta fram en förstudie och förstudiekalkyl. Förstudien och förstudiekalkylen ska sedan användas som beslutsunderlag till politiken.
- Förvaltningen kommer arbeta för att köpa Ängaryds gård av AB Tranåsbostäder. Detta i syfte att undvika dubbeldebitering och att begravningsavgiften inte ska vara med och finansiera drift- och underhåll av skattekollektivets fastigheter.
- Förvaltningen ska arbeta vidare med förstudie och lokaliseringsutredning av ny ÅVC samt under år 2022 starta upp återbruksverksamhet på befintlig ÅVC i Norraby.
- Sluttäckningen av Norraby deponi ska färdigställas för att avfallsverksamheten ska kunna lämna fastigheten tidigast år 2030.

- Förvaltningens förslag kopplat till byggnation av nya kök till kostavdelningen bör genomföras enligt plan.

6.4 Konsekvensanalys

Utvecklingen av Näckström är ett långsiktigt arbete som syftar till att öka förvaltningens möjligheter till resurseffektiviseringar.

Om förvaltningens förslag kopplat till byggnation av nya kök till kostavdelningen inte genomförs ökar sårbarheten vilket leder till ökade kostnader och en ohållbar arbetsmiljö.

Konsekvenser av att planerade lokalprojekt inte genomförs blir att förvaltningen inte kan bedriva verksamheten på ett ändamålsenligt sätt och inte heller leverera den kosten som kunderna beställer.

7. Kultur-och fritidsnämnden

Kultur- och fritidsförvaltningen är kommunens sjätte största förvaltning med en rambudget på ca 42 miljoner kronor. Hyreskostnaderna motsvarar ca 13 mkr/år dvs. ca 31 % av den totala budgeten.

7.1 Lokaler

Bredstorps idrottsplats: Bredstorps idrottsplats är Tranås största friskvårdsanläggning. Flertalet föreningar hyr anläggningar på platsen av kultur- och fritidsförvaltningen.

Simhall: Simhallen och Actic Gym (som är hyresgäst) har ca 80 000 besökare per år. Under 2019 renoverades den stora bassängen i syfte att hålla i ytterligare 15 år. Under 2020 bör planer på att uppföra en ny simhall initieras. Simhallen används av allmänheten, skolväsendet, Tranås Simsällskap och Tranås Vattensportklubb.

Idrottshuset: Idrottshuset fungerar främst som Holavedsgymnasiets undervisningslokal. Kvällar, helger och lov hyrs idrottshuset ut till Tranås innebandyförning, men även andra sporter och event förekommer. Idrottshuset uppfördes 1963 och har under åren renoverats och i någon mån tillgänglighetsanpassats. Hallen håller inte måtten för en idrottsarena i fullmätt (20x40 meters planyta) och heller inte läktarstatus för spel i högre divisioner. Stor port för in- och utlastning saknas, bärighet i golv och ordentliga förrådsutrymmen saknas (vilket är beskrivet i utredningar från SiS-kommittén, Kvarteret Läroverket och Arena Tranås.).

Biblioteket: Tranås stadsbibliotek har runt 110 000 besökare varje år, eller 2 000 i veckan, och efter den senaste ombyggnationen under sommaren 2019 har det setts en ökning. Lokalen används sedan september 2019 både bemannad och obemannad (meröppet).

Den innehåller flera olika avdelningar samt en större öppen yta och flera mindre för program, föreläsningar, föreställningar, cirklar och tysta studieplatser.

Eriksbergs museum: Eriksbergs museum uppfördes på en donerad tomt med ändamålet skola och fungerade som folkskola och därefter grundskola. Antalet besökare varierar beroende på antalet utställningar och visningar. Muséet tar emot ett stort antal skolklasser och förskolegrupper och fungerar som navet i Tranås social- och kulturhistoria.

Öppen ungdomsverksamhet, EPIC: Ungdomsverksamheten EPIC startade i maj 2011 och fungerar som mötesplats för Tranås barn och ungdomar mellan 12-17 år. Verksamheten tar emot ett varierande (30-80) besökare dagligen och mellan 8-10 000 besökare årligen. Personalen arbetar även uppsökande och träffar barn- och ungdomar i skolmiljöerna, vid skateparken, på stan, i Hätte, i Östanåparken, på Bredstorp och använder sig av uterummet för ett flertal aktiviteter.

Övriga lokaler och verksamheter: Förutom nämnda lokaler och anläggningar ansvarar kultur- och fritid för olika spår, leder och sex badplatser. Badplatserna sköts i samarbete med olika föreningar.

7.2 Planerade och pågående förändringar i lokalbeståndet

Idrottshall: En idrottshall motsvarande de krav som ställs för innebandyförbundet kommer att byggas uppe på Granelund. Den byggs samtidigt som skolan och planeras vara färdigställd till hösten 2025. Idrottshallen byggs för skolans verksamhet men kommer att kunna hyras ut till föreningar under kvällar och helger. Hallen kommer att rymma 300 läktarplatser och ha tillgång till förråd för föreningslivet samt en Bistro som kan användas vid större idrottsturneringar.

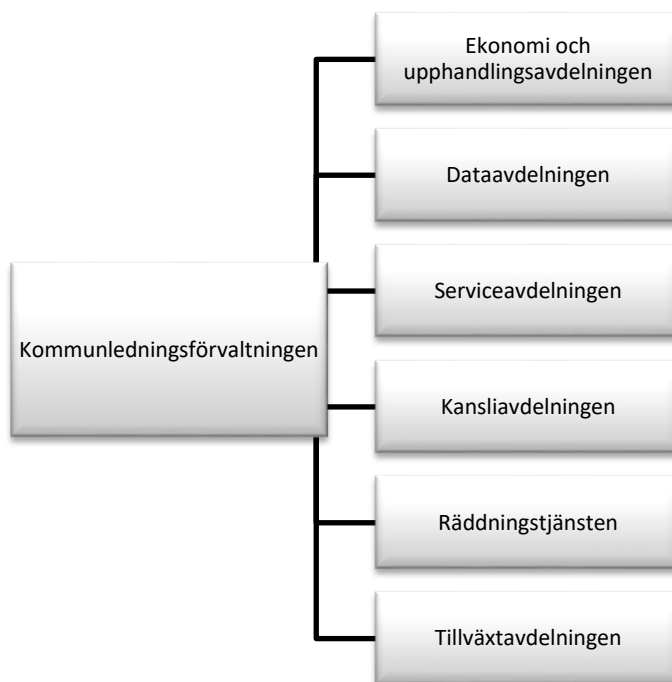
Kulturskolan: Under ht-22 övergår ansvaret för verksamheten till Kultur-och fritidsnämnden. De ekonomiska ramarna ligger kvar till årsskiftet 22/23. Verksamheten har kvar sina lokaler i Tingshuset.

7.3 Slutsatser och förslag till åtgärder

I Tranås kommun saknas ändamålsenliga lokaler för flera intressen som bidrar till möten och bildning. En diskussion om gemensam lokalisering för allmänskultur, ungdomskultur, folk- och gymnasiebibliotek, medborgarkontor, studievägledning, destinationsutveckling, kulturskola, konsthall, kulturscen (300 platser), kommun- och konstarkiv bör därför återupptas.

På längre sikt behövs en ny simhall och vidareutveckling av Bredstorp med fler isytor, omklädningsrum och inomhusträning för friidrott. Föreningslivet både i tätorten samt omkringliggande landsbygd behöver samverka mer även i lokalfrågor för att kunna satsa och utvecklas.

5. Kommunstyrelsen

Figur 38: Kommunledningsförvaltningens organisation

4.1 Lokaler och lokalkostnader KLF

Kommunledningsförvaltningen			
Verksamhet	Adress	Extern Årshyra	Intern Årshyra
Stadshuset	Stadshusplan 1		2 300 000
Dataavdelningen	Storgatan 52		350 000
Stationshuset	Stationsplan 1		150 000
Säkerhetscentrum	Falkgatan 19		2 650 000
Föreningslokal (FST)	N Storgatan 101		400 000

Figur 39: Kommunledningsförvaltningens lokaler

Föreningslokal FST: Sju föreningar har egna eller delade kontor i lokalen: Astma-Allergiföreningen, Diabetesföreningen, FUB Tranås, Hörselföreningen, Hjärt-Lungföreningen, Reumatikerföreningen, Synskadades förening. Psoriasisföreningen och Strokeföreningen har inte kontorsplats men nyttjar övriga delar av lokalen.

Storgatan 22: Tranås kommun blockförhyr avtal 31-0650. Avtalet är uppsagt för omförhandling 2021-12-31 i samförstånd med AB Tranåsbostäder. Syftet är att se över ytorna då AB Tranåsbostäder planerar för större underhåll samt ombyggnation av fastigheten. Samtliga verksamheter ska göra en behovsutredning och ta fram ett lokalprogram. Avtal kommer sedan att skrivas med varje enskild verksamhet.

Storgatan 22			
Avtal	Verksamhet	Förvaltning	Årshyra
31-0640	Bibliotek	KoF	2 000 000
31-0641	Kontor, Utredningsenheten	SOC	1 900 000
31-0642/0646	Kontor, Fackliga företrädare	HR-avd	140 000
31-0642/0646	Kontor, Huvudskyddsombud	HR-avd	90 000
31-0642	Fritidsgård	KoF	280 000
30-0647	Kommunarkiv	KS	230 000

Figur 40: Kommunens interna hyresfördelning av lokalerna på Storgatan 22

4.1.1 Verksamhetens utveckling och framtida lokalbehov

Arkiv: Behovsutredning och lokalprogram är framtaget och överlämnat till AB Tranåsbestäder.

Dataavdelningen: Behovsutredning och lokalprogram är framtaget och överlämnat till AB Tranåsbestäder.

4.2 Lokaler och lokalkostnader HR-och Arbetsmarknadsförvaltningen

HR-och arbetsmarknadsförvaltningen			
Verksamhet	Adress	Extern Årshyra	Intern Årshyra
VUX Tranås	Trehörnavägen 2	3 700 000	
Vår Butik	Storgatan 59		70 000
Rås gård	Rås gård		30 000
Arbetscentrum	Ydrevägen 13	2 380 000	

Figur 41: HR-och arbetsmarknadsförvaltningens lokaler

4.2.1 Verksamhetens utveckling och framtida lokalbehov

VUX Tranås: Ändamålsenliga lokaler med tillfälligt bygglov som går ut 2025-10-01. Ny detaljplan ska påbörjas ht-22 och beräknas vara färdigställd inom 2 år, i god tid innan det tillfälliga bygglovet går ut.

Bilaga 1

Sammanställning av kommunens lokaler

Barn-och utbildningsförvaltningen			
Verksamhet	Adress	Extern Årshyra	Intern Årshyra
Förskolor			
Hagadals förskola	Skyttegatan 22		2 250 000
Junkaremålens förskola	Lönngatan 5		400 000
Kungsparkens förskola	N Storgatan 101		2 650 000
Mostugans förskola	Vädergatan 6		1 150 000
Nötskrikans förskola	Vasagatan 29	5 400 000	
Bergets förskola	Parkvägen 1		850 000
Skogsgläntans förskola	Råsvägen 1		3 750 000
Sommens förskola	Timmermansgatan 1		900 000
Tallbackens förskola	Granitgatan 3		2 100 000
Åsvallehults förskola	Blåsippsgatan 3		1 400 000
Ängaryds förskola	Ringvägen 16		1 650 000
Grundskolor			
Fröafallsskolan (inkl.matsal)	Vädergatan 4		7 650 000
Gripenbergs skola	Promenadvägen 1		1 300 000
Hubbarpsskolan	Skyttegatan 1		2 500 000
Junkaremålsskolan (inkl.modulskola)	Sofia Dahlbergs gata 1		8 400 000
Linderås skola (inkl. paviljong)	Linderås		1 300 000
Norrskolan (exkl. moduler)	Stenhuggaregatan 8		2 650 000
Sommens skola	Folkskolegatan 2		2 000 000
Ängarydsskolan	Ängarydsgatan 12		5 500 000
Gymnasieskolor			
Holavedsgymnasiet inkl. Parkhallen	Gillesgatan 4		12 900 000
Moduler			
Norrskolan, 2 moduler	Stenhuggaregatan 8		250 000
Junkaremålsskolan, 2 moduler	Sofia Dahlbergs gata 1		200 000
Junkaremålsskolan, 5 moduler	Sofia Dahlbergs gata 1		900 000
Fd.Parkens garanti förskola	Parkvägen 1		1 500 000
Övriga lokaler			
Öppen förskola	Storgatan 30	350 000	
Fritidslokal, Folkets Hus i Sommen	Kungsvägen 79	80 000	
Elevhälsan	Storgatan 30	200 000	

Socialförvaltningen			
Verksamhet	Adress	Extern Årshyra	Intern Årshyra
Individ-och familjeomsorg			
Familjeverksamheten	Storgatan 30	200 000	
Familjeverksamheten	Fabriksgatan 3		100 000
Vuxenteamet	Norra Storgatan 101		350 000
Ekonomi / BF	Storgatan 22		1 800 000
Hemtjänst, anhörigstöd och hemsjukvård/rehab			
Vårdnavet	Västra vägen 5		1 450 000
Uppsagd till 2023-12-31	Hackspetten	850 000	
Diverse verksamheter, Berget	Piratens gata 3-9		2 800 000
Särskilt boende för äldre			
Lövstagården	Västra vägen 3		4 400 000
Råsvägen	Råsvägen 4		10 450 000
Uvaberg	Muraregatan 2		2 400 000
Ågränden	Piratens gata 5		4 250 000
Östanå	Dämsängsgatan 7		7 200 000
Stöd och omsorg för funktionshindrade			
Kontor och administration	Norra Storgatan 101		400 000
Gruppboendestäder LSS			
Falkgatan	Falkgatan 2	550 000	
Forellen inkl. Braxen	Storgatan 10		650 000
Höjden	Beckhemsvägen 20	250 000	
Ametisten	Sjögullsgatan		1 250 000
Bryggan	Sjögullsgatan		1 650 000
Aspagården	V Järnvägsgatan 3 B-C		800 000
Serviceboenden			
Domaregatan	Domaregatan 11 C	150 000	
Kometen	Domaregatan 12 A	350 000	
Västra Berg	V. Bergsgatan 13 C	150 000	
Korttidstillsyn/-boende			
Parkgården	Gillesgatan 5		150 000
Boendestöd Team 1-3	Storgatan 25	70 000	
Daglig verksamhet			
Mossebo	Ydrevägen 26		250 000
Hjälmaryd	Hjälmaryd	60 000	
Parkgruppen	Stationsplan	30 000	
Piraten, daglig verksamhet	fd. Bergets förskola		500 000
Wigénshuset, våning 1	Hjälmarydsvägen 1	700 000	
Wigénshuset, våning 2		350 000	

Samhällsbyggnadsförvaltningen			
Verksamhet	Adress	Extern Årshyra	Intern Årshyra
Näckström	Förrådsvägen 4		1 350 000
Ängarydskapellet	Griftegårdsgatan 11		850 000
Centralköket	Sofia Dahlbergs gata 1		1 550 000
Ängaryds gård	Prästgatan 11		450 000

Kultur-och fritidsförvaltningen			
Verksamhet	Adress	Extern Årshyra	Intern Årshyra
Bredstorp	Bredstorp		5 950 000
Tranås Vagnsmuseum och 4H gården	Landågatan 2		70 000
Idrottshuset	Frejavägen 2		2 000 000
Simhall	Frejavägen 2		2 900 000
Eriksbergs museum	Storgatan 54		350 000
Bibliotek	Storgatan 22		2 000 000
Kulturskolan	Tingsvägen 4		850 000
Epic Fritidsgård	Storgatan 22		280 000

HR-och arbetsmarknadsförvaltningen			
Verksamhet	Adress	Extern Årshyra	Intern Årshyra
VUX Tranås	Trehörnavägen 2	3 900 000	
Vår Butik	Storgatan 59		70 000
Rås gård	Rås gård		30 000
Stöd-och försörjning	Ydrevägen 15	600 000	
Arbetscentrum	Ydrevägen 15	1 850 000	

Bygg-och miljöförvaltningen			
Verksamhet	Adress	Extern Årshyra	Intern Årshyra
Bygg-och miljöförvaltningen, kontor	Storgatan 52		400 000

Kommunledningsförvaltningen			
Verksamhet	Adress	Extern Årshyra	Intern Årshyra
Stadshuset	Stadshusplan 1		2 300 000
Dataavdelningen	Storgatan 52		350 000
Stationshuset	Stationsplan 1		150 000
Säkerhetscentrum	Falkgatan 19		2 650 000
Föreningslokal (FST)	N Storgatan 101		400 000

Bilaga 2

Tidsplan för tänkta åtgärder

Verksamhet	2023	2024	2025	2026	2027	Inom 5 år	Inom 10 år	Inom 15 år	Kommentar
Socialtjänsten									
Gruppbostad LSS 3									6 nya platser, Lokalprogram framtaget
Aspagården									Förstudie framtagen
Parkgården									Förstudie framtagen
Särskilt boende för äldre									
Korttidsplatser									
Vårdnavet									
Familjeverksamheten									
Kultur-och Fritid									
Fullmättshall med läktare (Granelundsskolan)									Ingår i hyran för BU (delas upp internt)
Komplettera med mer omklädningsrum Ishall									
Epic									Behovsutredning/lokalprogram påbörjad
Ny simhall									Ny simhall senast 2031 enligt nämndbeslut
Ridsportanläggning									Bör utredas i relation till flytt av ÅVC
Barn-och Utbildning									
Kostcenter inkl utb Ho GY (program RL)									Politiskt beslut är framskjutet.
Holavedsgymnasiet, byggnad E									
Junkaremålsskolan F-6									Färdigställd till ht-24
Granelundsskolan inkl. fullmättshall med läktare									Färdigställd till ht-25
Hubbarpsskolan									Lokalprogram klart 2022
Samhällsbyggnad									
Tillagningskök Granelund									
Kostcenter									Uppdaterat lokalprogram klart 2022
Renovering/ ombyggnation Centralköket									Lokalprogram klart 2022
Tillagningskök för Ängarydsskolan och Hubbarpsskolan									
Renovering mottagningskök Linderås grundskola									
Renovering mottagningskök Gripenbergs grundskola									
Renovering mottagningskök Sommens grundskola									
Renovering mottagningskök Norrskolans grundskola									
Ombyggnation Näckström									Behovsutredning klar (kontor, förråd, garage)
Ängaryds gård									
Återvinningscentral									Ny ÅVC

TECKENFÖRKLARING
Politiska beslut för byggnation saknas
Politiska beslut och budgeterade medel finns